

vergadering **C17 – CUL2**

zittingsjaar 2011-2012

Handelingen

Commissievergadering

Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media

van 6 oktober 2011

INHOUD

Vraag om uitleg van de heer Wilfried Vandaele tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de Biënnale in Venetië - 2842 (2010-2011)	3
Vraag om uitleg van de heer Lieven Dehandschutter tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de evaluatie van het begrip 'Instellingen van de Vlaamse Gemeenschap' - 2609 (2010-2011)	4
Vraag om uitleg van de heer Frank Creyelman tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de opruiende teksten op de website van de interculturele beweging Kif Kif, meer bepaald over Israël, en de gevolgen voor het beleid van de Vlaamse overheid tegenover deze organisatie - 2671 (2010-2011)	9
Vraag om uitleg van mevrouw Yamila Idrissi tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de aanwezigheid van Vlaamse auteurs op de boekenbeurs van Peking - 2728 (2010-2011)	
Vraag om uitleg van de heer Paul Delva tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de Chinese boekenmarkt en de ondersteuning door het Vlaams Fonds voor de Letteren - 2736 (2010-2011)	15
Vraag om uitleg van mevrouw Yamila Idrissi tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over het schrappen van de subsidies voor het scholenprogramma op de Boekenbeurs - 2729 (2010-2011)	19
Vraag om uitleg van mevrouw Vera Jans tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over het verminderen van de subsidiëring van patiëntenorganisaties van ouderen en familieleden van mensen met geestelijke gezondheidsproblemen - 2785 (2010-2011)	24
Vraag om uitleg van de heer Lieven Dehandschutter tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over BOZAR - 2866 (2010-2011)	26
Vraag om uitleg van mevrouw Yamila Idrissi tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over het Vlaams-Nederlands Huis deBuren - 7 (2011-2012)	30
Vraag om uitleg van de heer Erik Arckens tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de maatregelen om onafhankelijke boekhandels te doen overleven - 73 (2011-2012)	35

■

Voorzitter: de heer Philippe De Coene

Vraag om uitleg van de heer Wilfried Vandaele tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de Biënnale in Venetië - 2842 (2010-2011)

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

De heer Wilfried Vandaele: Voorzitter, minister, collega's, de Biënnale van Venetië is een internationaal kunstenevenement dat sinds 1895 tweejaarlijks wordt georganiseerd. België, dat volgens een beurtrol door de twee gemeenschappen wordt vertegenwoordigd, neemt telkens deel.

De Biënnale van 1993 was een goed voorbeeld van de samenwerking tussen Vlaanderen en Nederland. Toen werd de heer Jan Debbaut namens beide benoemd tot curator voor het paviljoen van België en Nederland. In 1995 en 1997 werd de samenwerking tussen Vlaanderen en Nederland herhaald. Ik herinner mij dat de toenmalige minister van Cultuur Hugo Weckx en zijn Nederlandse collega die samenwerking bijzonder genegen waren. Daarna kwam er geen nieuwe gezamenlijke deelname meer. De Commissie Cultureel Verdrag Vlaanderen-Nederland heeft al herhaaldelijk het belang van een dergelijke gemeenschappelijke presentatie in het buitenland benadrukt, maar tot op heden kwam er weinig beweging in het dossier.

Tijdens de hoorzitting van 23 juni 2011 over de toekomst van de Vlaams-Nederlandse culturele samenwerking hier in de commissie, kwam de Biënnale al enkele keren ter sprake. Zo vroeg Dorian van der Brempt, directeur van deBuren, zich af waarom Vlaanderen en Nederland op de Biënnale van Venetië niet gezamenlijk kunnen optreden als 'i vicini', wat "de burens" betekent. Voor dit jaar is het te laat: de 54ste Biënnale loopt van 4 juni tot 27 november 2011. Dit jaar zijn de Franstaligen aan zet. België is aanwezig met Luc Tuymans als curator. De Nederlandse curator is Guus Beumer.

Maar misschien is er voor 2012 wel iets mogelijk? Onder de kunstenaars in Vlaanderen en Nederland is er alvast belangstelling om opnieuw gezamenlijk deel te nemen aan de Biënnale. Dat kan de culturele samenwerking tussen beide alleen maar ten goede komen. Samen deelnemen is zonder twijfel efficiënt en wellicht ook kostenbesparend. Bovendien worden zo 'de Lage Landen' als merk in het buitenland sterker op de kaart gezet. Ik heb enkele vragen voor u. Hoe staat u tegenover het voorstel om opnieuw samen met Nederland deel te nemen aan de Biënnale in Venetië? Bent u van plan om daartoe initiatieven te nemen? Zo ja, welke stappen hebt u voor ogen?

De voorzitter: De heer Delva heeft het woord.

De heer Paul Delva: In juni was ik zelf in Venetië, en bezocht toen de Biënnale. Het was een schitterende ervaring. De Biënnale neemt in de wereld een toppositie in wat betreft uitstraling van moderne kunst. Het is interessant te weten welke redenen verklaren waarom sinds 1997 – dus sinds 15 jaar – geen gezamenlijke deelname meer is gebeurd. Dan kunnen wij nagaan of het nuttig is of er nieuwe initiatieven kunnen worden genomen.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Voorzitter, collega's, de deelname aan de Biënnale van Venetië is traditioneel een landelijke aangelegenheid, waarbij de vormgeving van het Belgisch paviljoen afwisselend gebeurt door de Vlaamse en Franse Gemeenschap.

Vlaanderen verzorgde in 2008 de bijdrage over architectuur en in 2009 de bijdrage over beeldende kunst. Wij zullen in 2012 de bijdrage over architectuur en in 2013 de bijdrage over beeldende kunst verzorgen. De jaren 2010, 2011, 2014 en 2015 zijn voor rekening van de Franse Gemeenschap.

Hoe pakken wij dat aan? De beoordelingscommissies Beeldende Kunsten en Architectuur en Vormgeving geven advies over de inhoudelijke uitwerking. Dat verloopt altijd goed. De voorbereidingen voor de Architectuurbiënnale van 2012 zijn volop bezig. De voorbereidingen voor de Biënnale over Beeldende Kunsten van 2013 zijn net gestart.

Ik heb geen bezwaar tegen een bepaalde vorm van samenwerking met Nederland, bijvoorbeeld op logistiek vlak. De paviljoenen van België en Nederland liggen trouwens naast elkaar. Een inhoudelijke meerwaarde van een eventuele gemeenschappelijke invulling met Nederland zie ik niet meteen, maar wij kunnen dat eens bekijken. Ik sta open voor de suggestie en stel voor dat wij dat voorleggen aan de Beoordelingscommissie Beeldende Kunsten, om te kijken hoe een inhoudelijke samenwerking kan bijdragen tot een sterkere artistieke invulling. Uiteraard zal ik aan het Agentschap Kunsten en Erfgoed vragen om mogelijke logistieke en organisatorische vormen van samenwerking met Nederland te onderzoeken. Mijn antwoord is dus positief, maar ik wil toch luisteren naar wat de experts hierover zeggen.

De heer Wilfried Vandaele: Ik vind het positief dat u het idee niet weggooit, maar het voorlegt aan de beoordelingscommissie en de ambtenaren. Ik zou het waarderen als u bij uw Nederlandse collega eens zou willen nagaan of er belangstelling voor is. Dergelijk moment waarop Vlaanderen en Nederland zich samen aan de wereld tonen, verdient ook aandacht op beleidsniveau.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Lieven Dehandschutter tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de evaluatie van het begrip ‘Instellingen van de Vlaamse Gemeenschap’ - 2609 (2010-2011)

De voorzitter: De heer Dehandschutter heeft het woord.

De heer Lieven Dehandschutter: Voorzitter, minister, collega's, op 23 juni keurde de West-Vlaamse provincieraad een motie goed waarin hij de Vlaamse overheid vraagt om het Concertgebouw in Brugge te erkennen als Instelling van de Vlaamse Gemeenschap (IVG). De provincieraad wil zo een sterkere en zeer gedegen structurele overheidsfinanciering voor het Concertgebouw verkrijgen. De provincieraad meent dat dit noodzakelijk is om de kwaliteitsvolle werking van het Concertgebouw in de toekomst niet in het gedrang te brengen. Daarnaast is er ook een element van regionale spreiding. Vlaanderen erkent zes instellingen in Antwerpen en twee in Brussel. "West-Vlaanderen heeft ondanks de aanwezigheid van een dergelijk groot kunstenhuis als het Concertgebouw, geen enkele organisatie die als IVG wordt gesubsidieerd", aldus de motie.

Het Concertgebouw in Brugge is ongetwijfeld niet het enige kunstencentrum dat een erkenning als Instelling van de Vlaamse Gemeenschap beoogt. Ook de Bijloke in Gent heeft hiervoor al belangstelling laten blijken.

Minister, het is niet de eerste keer dat we het daarover hebben. Begin vorig jaar hebt u in deze commissie het volgende gezegd: "Daarnaast is er nog steeds de vraag van het Concertgebouw Brugge om erkend te worden als 'grote instelling', een erkenning die door de vorige minister letterlijk in het vooruitzicht was gesteld bij het sluiten van de beheersovereenkomst in 2007. U weet dat ik de intentie heb om het begrip 'grote instelling' te evalueren en na te gaan welke richting we daarmee uitgaan. We hebben dat hier al besproken naar aanleiding van de bespreking van mijn beleidsnota. Als we die oefening doen, moeten we het Concertgebouw zeker meenemen."

Verder zei u: “Tijdens de discussie over de beleidsnota heb ik aangegeven dat we misschien toch eens enkele objectieve criteria moeten opstellen, of uitkijken hoe we daar verder in Vlaanderen mee omgaan. Misschien moet er wat meer geografische spreiding van die grote instellingen komen. Al die zaken nemen we op in de evaluatie.”

Minister, hoe reageert u op de motie van de provincieraad van West-Vlaanderen? Wat is de stand van zaken betreffende de evaluatie van het begrip ‘grote instelling’? Hebt u al bepaald welke richting u daarmee uit wilt? Is er al meer duidelijkheid in verband met de objectieve criteria die u hebt aangekondigd?

De voorzitter: De heer Arckens heeft het woord.

De heer Erik Arckens: Ik ben heel blij dat deze vraag wordt gesteld, omdat ik ze vroeger al wou stellen. Ik heb dat ten eerste niet gedurfd en ten tweede was ik tijdelijk overmand door een vorm van indolentie.

Minister, begin 2011 hebben we in deze commissie op een heel constructieve en positieve wijze gedebatteerd met alle spelers over de grote culturele instellingen in Vlaanderen. Ik zat altijd al met enkele vragen die ik niet durfde te stellen. Wat is nu eigenlijk een definitie van een ‘grote culturele instelling’? Hoeveel zijn er? Blijkbaar zijn er nu acht. Kunt u ze mij eens allemaal noemen? Zijn er van de lijst gevallen, bijvoorbeeld het Kasteel van Gaasbeek? Van waar komt die term? Sinds wanneer is die er?

Ik heb het eens gevraagd aan de heer Caron. Die zegt dat grote Vlaamse culturele instellingen de instellingen zijn die niet ad nominatim benoemd zijn in de Vlaamse begroting. Ik begrijp de zorg die aan de dag wordt gelegd naar aanleiding van de motie in de provincie West-Vlaanderen. Ik herinner me de discussie over het Concertgebouw en de Bijloke. Ik zit te wachten op uw antwoorden op deze prangende vragen.

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

De heer Bart Caron: Gelet op mijn West-Vlaamse betrokkenheid kan ik u zeggen dat onze fractie in de West-Vlaamse provincieraad deze motie mee heeft goedgekeurd. Daarom wil ik de vraag van mijn Oost-Vlaamse collega ook van harte ondersteunen, door een pleidooi voor de Bijloke te houden. Het is een goede vraag van de heer Dehandschutter.

Minister, u hebt aangekondigd dat u criteria zou opstellen. Ik twijfel er niet aan dat het Concertgebouw Brugge aan die criteria zal voldoen. Het is een fantastische instelling. Ik ben voor een objectieve benadering.

Mijnheer Arckens, de grote Vlaamse instellingen hebben een merkwaardige geschiedenis, beïnvloed door het toeval en externe factoren. Dat is al heel oud. Het is wel typerend dat het gaat over instellingen van een unieke schaal, uitstraling en kwaliteit. Ze zijn zo buitengewoon dat ze niet in een wat meer risicovol systeem passen zoals een vierjarige ronde in het Kunstendecreet of het Erfgoeddecreet. Vaak zijn ze iconisch voor wat de Vlaamse Gemeenschap is en betekent. Denk aan de museumcollecties, die mee de beeltenis zijn van Vlaanderen.

Ik steun de vraag van de heer Dehandschutter. Ik maakte daarnet een half grapje over de Bijloke. Het bewijst dat het nodig is om het objectief te doen. Die beslissingen mogen niet worden genomen à la tête du client.

Om even te relativiseren: het is niet zo dat voor alle Instellingen van de Vlaamse Gemeenschap hun broodje gebakken is. Er zijn instellingen die niet van de Vlaamse Gemeenschap zijn die veel hogere subsidies krijgen. Het is wel een kwaliteitslabel. In Brugge gaat het er ook om dat ze de basiskost voor het gebouw en de infrastructuur moeilijk kunnen dragen. Ze vragen aan de Vlaamse Gemeenschap om bij te dragen. Dat is een legitieme vraag.

De heer Philippe De Coene: Ik zou graag, als West-Vlaming overigens, ook een duit in het zakje willen doen, letterlijk en figuurlijk. Als het argument van de motie van de West-

Vlaamse provincieraad geografische spreiding of evenwichten zou zijn, dan vind ik dat eerlijk gezegd geen sterk argument. Als je je bedient van dat argument, wil dat zeggen dat je de kar voor het paard spant en zegt: waar is er nog een hoek in Vlaanderen waar er geen Instelling van de Vlaamse Gemeenschap is? Dan doet men geen inhoudelijke afweging over wat de betekenis, de rol of de uitstraling van dat keurmerk is. Dan gaat het er gewoon over waar we nog iets kunnen zetten of waar we nog een decoratie kunnen uitdelen. Dat is niet de juiste aanpak.

Indien het pleidooi erin bestaat dat men zegt dat men een instelling heeft die inderdaad een landelijke uitstraling heeft en die het verdient om dit keurmerk te dragen, valt er iets voor te zeggen. Het is inderdaad, zoals de heer Caron zegt, enigszins te relativiseren, maar tegelijkertijd is men zeer happig om dat te hebben omdat het blijkbaar werkt als een soort keurmerk. Als het een inhoudelijk argument is, valt er iets voor te zeggen. In het geval van het Concertgebouw in Brugge is dat zo, maar dan gebiedt de eerlijkheid ons te zeggen dat er ook voor andere locaties iets te zeggen valt. Binnen de kortste keren zit je dan in een grote, bredere oefening die u trouwens zelf hebt aangekondigd, minister, naar aanleiding van nieuws met betrekking tot deSingel en het Concertgebouw. U kondigde aan een hertekening te maken van het landschap van de Instellingen van de Vlaamse Gemeenschap. Ik denk inderdaad dat het nuttig zou zijn om dat opnieuw tegen het licht te houden en te zien wat de reële betekenis daarvan is en wie dat daadwerkelijk verdient.

Ik wil daar zeer duidelijk in zijn. Ik denk dat de mensen van West-Vlaanderen goede argumenten hebben. Het argument van spreiding, in elke hoek een instelling hebben die die naam draagt, zou op zich geen goed argument zijn. Ik weet ook dat u heel veel hebt gedaan qua financiële inspanningen, ook voor het Concertgebouw. Ook dat heeft een voorgeschiedenis.

Ik durf iets stouter te zijn. Ik herinner me dat bij de ontstaansgeschiedenis van het Concertgebouw, de inbreng, of laat ons maar inmenging zeggen, van buiten Brugge niet gewenst was. Men zou dat allemaal zelf doen en men had er niemand voor nodig, men zou die beslissingen allemaal zelf wel nemen en daar de verantwoordelijkheid voor dragen. Achteraf is gebleken dat zoiets wel wat kost. Degenen die toen vonden dat men zich niet moest moeien in Brugge, die de poorten van de stad toen gesloten hielden, zetten ze nu wagenwijd open omdat ze beseffen dat het qua draagkracht niet te onderschatten is.

Tegelijkertijd moet worden gezegd dat de programmatie in Brugge vandaag echt wel iets te betekenen heeft. In die zin is het pleidooi wel te ondersteunen, maar waarschijnlijk in een globale evenwichtige oefening met een kwalitatieve meting en niet met een meting van in welke provincie er nog niets is. Dat lijkt me persoonlijk geen juiste benadering te zijn.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mijnheer Dehandschutter, zoals het past, neem ik akte van de motie van de provincieraad en van zijn bezorgdheid over de noodzaak dat er een goede overheidsondersteuning moet zijn voor het Concertgebouw. Mocht de perceptie ontstaan dat we het Concertgebouw nog niet genoeg ondersteunen, wil ik wijzen op de aanzienlijke bijdrage zowel voor de werking als de infrastructuur van het Concertgebouw. Als je alles samentelt, is dat een indrukwekkend bedrag.

Vanuit het Kunstendecreet ontvangt het Concertgebouw een jaarlijkse structureel erkende ondersteuning. In 2011 gaat het om 2.557.527 euro. Dat is een substantieel bedrag. Daarenboven krijgt de organisatie sinds dit jaar elk jaar nog een subsidie voor het beheer van het gebouw van 441.000 euro. Als je dat afrondt, kom je aan 3 miljoen euro ondersteuning voor het Concertgebouw Brugge. Dat is een gigantisch bedrag. Als je dan bekijkt wat de provincie West-Vlaanderen doet, die de motie heeft goedgekeurd, zie je dat die 237.000 euro geeft, waarvan 100.000 euro overbruggingskrediet is, dus geen rechtstreekse subsidie. Je ziet

dat er door sommige overheden wat bijkomend zou kunnen worden gedaan. De interne staatshervorming indachtig, moeten we dat eens goed bekijken.

De afbakening van het begrip ‘Instelling van de Vlaamse Gemeenschap’ is een goede vraag. De heer Arckens vraagt wat daar nu eigenlijk de definitie van is. Die staat uitdrukkelijk in het Kunstendecreet. Je moet wel altijd duidelijk een onderscheid maken tussen wat gedefinieerd is als Instelling van de Vlaamse Gemeenschap en bijvoorbeeld het Kasteel van Gaasbeek of het Koninklijk Museum voor Schone Kunsten Antwerpen (KMSK), wat overheidsinstellingen zijn zoals een intern verzelfstandigd agentschap (IVA) en een dienst met afzonderlijk beheer (DAB). Dat is iets anders. Je zou het ook een instelling van de Vlaamse overheid kunnen noemen. Als je het hebt over de grote culturele instellingen, zijn er twee categorieën. De eerste categorie is kunsten. Dan hebben we het over de zes bekende: de Vlaamse Opera, het Ballet van Vlaanderen, deSingel, deFilharmonie, Brussels Philharmonic en de Ancienne Belgique. Er is ook een instelling van erfgoed, het MuHKA in Antwerpen. Samen zijn dat er zeven.

Wat is de bedoeling van de synergieoefening die we hebben gemaakt tussen de kunstinstituten van de Vlaamse Gemeenschap? Er is een nota goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 22 oktober 2010. We gaan bekijken wat we daarin moeten onderbrengen en hoe we dat gaan doen, want de instellingen zijn historisch gegroeid. Het zijn uiteraard ook belangrijke instellingen. We hebben dan een deadline gesteld om die oefening te maken. We hebben onszelf de tijd gegeven tot 31 december 2012.

In die synergieoefening staan een aantal namen vermeld. Ook de zeven bekende instellingen staan erin. Er wordt ook verwezen naar bijvoorbeeld de belangrijke rol die het Concertgebouw in Brugge daarin kan spelen, maar ook de Bijlokesite in Gent. Ook BOZAR en Flagey staan daarin. Er staan dus een aantal organisaties in die daar eventueel voor in aanmerking komen. Dat is geen limitatieve lijst. Het zijn voorbeelden van instellingen die in aanmerking kunnen komen.

Wat zijn de elementen die daarin meespelen, en die trouwens ook in die nota staan? Dat gaat over organisaties en instellingen die een internationale uitstraling hebben, een voortrekkersrol vervullen op het vlak van het brede kustenveld, grote tradities, een brede actieradius, de service, residentie naar kleinere en uitmuntende artistieke organisaties of artiesten, sterke betrokkenheid bij de Vlaamse Gemeenschap.

Ik ben er mij van bewust dat er nog grote kunstorganisaties zijn die aan die criteria kunnen voldoen. Ik denk bijvoorbeeld aan het Kaaitheater, de Vooruit, het Toneelhuis, NTGent, de KVS, enzovoort. We kunnen allemaal wel een aantal organisaties opnoemen. Het is moeilijk om daar echt een sluitende definiëring voor te geven.

Hoe pakken we dat aan? We voeren gesprekken met alle grote kunstorganisaties en instellingen en bekijken hoe we met die criteria kunnen omgaan. Die oefening moet dus tegen eind 2012 gemaakt zijn. Uiteraard zal dat ook gepaard gaan met een discussie en debat in deze commissie, maar het is belangrijk dat we dat ook zien in het licht van de volgende beoordelingsronde van het Kunstendecreet die er volgend jaar aankomt en de synergieoefening die in de nota staat en die eind 2012 gefinaliseerd zal zijn.

Die oefening loopt dus, collega's. Er is nog geen vaste definitie. Het is moeilijk om daar getallen op te kleven. Dat lijkt me ook niet echt wijs. We gaan dat puur inhoudelijk doen, en niet geografisch of op basis van evenwichten over de verschillende provincies. We moeten alles eens objectief op een rijtje zetten. Dat is de oefening die we nu doen.

Mijnheer Dehandschutter, uiteraard zal het Concertgebouw Brugge daar evenzeer op een objectieve manier in meegenomen worden. Als je de criteria bekijkt die in de nota staan, die goedgekeurd is door de Vlaamse Regering, kun je daaruit afleiden dat het Concertgebouw Brugge daar ook aan voldoet, net als andere organisaties.

De voorzitter: De heer Dehandschutter heeft het woord.

De heer Lieven Dehandschutter: Minister, ik dank u voor de duidelijkheid die u creëert, ook al is het nog niet helemaal duidelijk. We hebben ook nog ruim een jaar te gaan vooraleer er volledige klaarheid zal heersen. Het is wikken en wegen.

Ik noteer ook dat u wat gas terugneemt als u over de geografische spreiding spreekt. Begin vorig jaar zei u nog voorwaardelijk dat er misschien wat meer geografische spreiding moest komen van de grote instellingen. Nu zegt u dat het toch geen echt criterium moet zijn en dat het vooral te maken zal hebben met de criteria die u daarnet hebt opgesomd. Een geografische spreiding kan daar dan een gevolg van zijn, maar niet noodzakelijk.

De voorzitter: De heer Arckens heeft het woord.

De heer Erik Arckens: Minister, we kijken inderdaad uit naar de nieuwe evaluatie van het Kunstendecreet.

De criteria die u opsomt, lijken me wel wat, maar het blijven hoe dan ook arbitraire criteria waar heel veel kunstencentra naar zullen meedingen. Wat het element van de geografische spreiding betreft, ben ik het helemaal eens met de heer De Coene. Dat kan geen bepalend argument zijn in deze discussie.

Ik heb nog één vraagje, minister. U zegt dat ‘we’ die zaken volgend jaar opnieuw gaan bekijken. Wie bedoelt u met ‘we’? Uzelf? Uw ministerie? Wilt u dat doen in overleg met ons? Ik had daar graag wat meer opheldering over gekregen.

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

De heer Bart Caron: Minister, ik wil me aansluiten bij de heer De Coene. Het moeten inhoudelijke, artistieke en culturele criteria zijn die aan de basis liggen, met eventueel ook een element als uitstraling, maar geen geografische elementen. Ik wil dat als West-Vlaming hardop benadrukken. Als we het daarvan moeten hebben, hebben we het liever niet. Het moet echt over inhoudelijke kwaliteiten gaan.

Kunt u al min of meer zeggen tegen wanneer u een soort objectiveringssysteem wilt uitwerken met die grote instellingen? Of bent u nog niet toe aan een timing? Niet dat ik u op die timing zou willen vastpinnen, maar om te weten of er een perspectief is en of die discussie de komende maanden al dan niet zal worden aangezet.

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

De heer Wilfried Vandaele: Voorzitter, ik wil een kleine opmerking maken voor de annalen. De minister zegt dat de provincie West-Vlaanderen 237.000 euro geeft. Ik herinner mij dat de provincie destijds, bij de bouw van het gebouw, zei dat meebetalen voor die bouw het enige was wat ze ooit zou doen, en dat ze nooit ook maar één euro in de exploitatie zou stoppen. Ze is daar dus toch al een beetje van gedacht veranderd. En de minister wil blijkbaar dat ze nog iets verder gaan.

De heer Philippe De Coene: Dat is wat ik daarstraks bedoelde: eerst was het allemaal niet nodig, en dan ziet men dat men zijn hand heeft overspeeld, en nu is het zeer nodig.

Mijnheer Dehandschutter, toen de minister de vorige keer over de geografische spreiding sprak, had ik begrepen dat het resultaat wel eens zou kunnen zijn dat je door de nieuwe afweging tot een spreiding komt. Ik had het nooit zo begrepen dat dat als afwegingscriterium voorop was gesteld. Het zou kunnen zijn dat u daardoor in de resultaten meer spreiding krijgt omdat dat nu zeer geconcentreerd is tot twee of drie plaatsen. Daar stopt het.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mijnheer Dehandschutter, een van de criteria was de actieradius. U kunt dat interpreteren als een geografisch criterium. Dat is belangrijk. Wie bereikt men? Hoe ver gaat men? Het geografisch argument speelt mee in mijn afweging. We gaan niet

expliciet vastleggen hoeveel West- of Oost-Vlaanderen er moet hebben. Daar doe ik niet aan mee. Het gaat over de inhoud en de andere criteria die vastliggen. Dat bedoelde ik. Ik heb niet echt iets teruggenomen wat ik vroeger gezegd heb. Dat speelt uiteraard ook mee in de beoordeling. Wie bereikt u? Wat is uw actieradius?

We zijn gestart met gesprekken. Het agentschap trekt dat en de adviescommissies worden daarbij betrokken. Dat is inhoudelijk belangrijk. Een exacte timing kan ik niet geven. Het wordt nu heel druk met de ingediende dossiers voor de beoordeling in de volgende ronde Kunstendecreet. We moeten eerst daar wat energie in stoppen, zeker de adviescommissies. Ik denk dat dat midden volgend jaar duidelijker zal zijn. Ik wil me niet vastpinnen op een precieze datum. Dan kunnen we nog wat gesprekken voeren en overleg plegen. We kunnen de adviesorganen inschakelen. Eind volgend jaar kunnen we daarmee rond zijn.

Mijnheer Vandaele, de provincie ondersteunt ook, maar u mag dat niet los zien van de hele oefening rond interne staatshervorming. Wat cultuur betreft, worden de taken van de provincie eerder afgebouwd. We moeten nagaan hoe we daar decretaal mee moeten omgaan. We zijn daar volop mee bezig. Al wat decretaal wel nog tot de provincies behoort, zou dan wel kunnen worden uitgevoerd.

Ik had begrepen uit de vraag van de heer Dehandschutter dat hij het fantastisch vond dat de provincie achter het Concertgebouw stond. Ik wou meegeven dat zo'n motie leuk is, maar dat het ook leuk zou zijn als er wat boter bij de vis komt. Dat heb ik daarnet voorzichtig proberen te formuleren.

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

De heer Bart Caron: De minister heeft gelijk. Ik sta daar absoluut achter. We willen chauvinist zijn in West-Vlaanderen, maar als we kijken naar de opera in Gent en het KMSK in Antwerpen, dan zijn wij in West-Vlaanderen maar keuterboertjes. *(Opmerkingen van de heer Wilfried Vandaele. Gelach)*

We mogen dat niet veralgemenen.

De provincie heeft inderdaad gezegd dat ze niet meer zou investeren in de werken en alleen nog in de bouw. Van bij die eerste uitspraak is er altijd discussie geweest over de rol van de provincie in dat Concertgebouw. Andere provincies hebben grote Vlaamse huizen op hun grondgebied. Dat waren ze eerst ook jaren verplicht op basis van het Podiumkunstendecreet. De cofinanciering was gebaseerd op de regelgeving rond de opera. Nu gaat het voort, zij het verminderd, op vrijwillige basis. Het zou niet oneervol zijn als onze provincie haar goedbedoelde chauvinisme omzette in krachtdadige ondersteuning van de instellingen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Frank Creyelman tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de opruiende teksten op de website van de interculturele beweging Kif Kif, meer bepaald over Israël, en de gevolgen voor het beleid van de Vlaamse overheid tegenover deze organisatie - 2671 (2010-2011)

De voorzitter: De heer Creyelman heeft het woord.

– *De heer Bart Caron, ondervoorzitter, treedt als voorzitter op.*

De heer Frank Creyelman: Minister, op haar website stelt de organisatie Kif Kif – die u ongetwijfeld kent – zich voor als “een interculturele beweging die strijdt voor gelijkheid en tegen racisme”. Nog volgens de website geeft Kif Kif “via kritische, sensibiliserende, interactieve en educatieve initiatieven mensen de instrumenten in handen om een andere stem te laten horen in het maatschappelijk debat over de interculturele samenleving”.

De organisatie werd de voorbije jaren met geld afkomstig van diverse subsidiepotten zoals het Impulsfonds voor Migrantenbeleid en Managers van Diversiteit gul ondersteund door de Vlaamse overheid, onder meer door de Vlaamse minister van Inburgering. Op de openingspagina van de website van Kif Kif wordt trouwens vermeld dat de website “mede mogelijk wordt gemaakt” door de Vlaamse overheid, departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin. Diverse diensten van de Vlaamse overheid werken overigens nauw samen met Kif Kif. Zo organiseerde de VDAB in samenwerking met Kif Kif in het verleden reeds verschillende interculturele jobbeurzen.

In de praktijk moet echter worden vastgesteld dat de organisatie, die door de Vlaamse overheid zo gul wordt ondersteund en waar de Vlaamse Regering zo graag mee samenwerkt, nogal vreemde standpunten verkondigt via haar website. Op de website van Kif Kif worden onder meer artikels gepubliceerd die scherp uithalen naar het Belgische boerkaverbod en de politieke partijen Vlaams Belang en N-VA, maar worden ook standpunten ingenomen die een gevaar betekenen voor een vreedzaam samenleven tussen verschillende bevolkingsgroepen in Vlaanderen. Met name het haatproza tegenover Israël op de website van Kif Kif is dermate ongenueanceerd dat het latent antisemitisme dreigt aan te wakkeren en buitenlandse conflicten dreigt te importeren in Vlaanderen.

Ik heb hier een kleine greep uit de teksten die het voorbije jaar werden gepubliceerd op de website van Kif Kif en die toch wel aangeven dat ze minstens aanleiding geven tot een zekere stemmingmakerij. In een artikel over de ‘Holocaust Remembrance Day’ kan men lezen: “De vzw’s Vlaams Palestina Komitee en Centrum voor Ontwikkeling, Documentatie en Informatie Palestijnen eisen dat de westerse regeringen tussenbeide komen en de etnische zuivering van Palestina een halt toeroepen.” Dat is toch wel een vrij straffe uitspraak.

In een artikel van 9 november 2010 op de website van Kif Kif met als titel ‘Israël koloniseert – Dexia financiert’ kan men lezen: “En als onze regering geen sancties durft te nemen, moeten de burgers zelf het voorbeeld geven door de boycotacties tegen Israëlische producten voort te zetten en mee te doen met de campagne van het actieplatform zolang de Israëlische repressie en bezetting van de Palestijnse gebieden voortduurt.”

Op 30 juni 2011 werd dan weer een artikel gepubliceerd ‘Belgium to Gaza veroordeelt intimidaties tegen Gazavloot’. In het artikel laat Kif Kif de PVDA-communist Guido Gorissen aan het woord die over de zogenaamde ‘Gazavloot’ zegt: “We bereiden ons voor op een actie die legaal is en humanitair, een actie die de barbaarse politiek van Israël blootlegt en de regeringen van de westerse landen onmaskert als passieve collaborateurs met de onwettige onderdrukking waarvan het volledige Palestijnse volk slachtoffer is.”

Eveneens op 30 juni 2011 publiceerde Kif Kif een volledig eenzijdig artikel ‘Palestina Solidariteit vraagt stopzetting vernieling moslimkerkhof in Jeruzalem’, een artikel dat de waarheid nogal geweld aandoet.

Op 9 juli tot slot schrijft Kif Kif in een artikel ‘Palestijnse en internationale oproep voor een militair embargo tegen Israël’: “Een militair embargo is noodzakelijk om het illegale en criminele gebruik van militair geweld en macht tegen de Palestijnen te stoppen.”

Minister, collega’s, we moeten ons dan toch de vraag stellen op welke wijze deze artikels bijdragen tot de strijd van Kif Kif tegen ongelijkheid en racisme in onze samenleving. Op geen enkele wijze wordt door Kif Kif overigens gepoogd om de bezoeker van de website genuanceerde informatie te verschaffen over Israël en de Israëli’s, integendeel – ook niet over andere dingen trouwens. Blijkbaar is het de bedoeling van Kif Kif om jongeren op te ruien tegen Israël en zelfs tegen de westerse landen en bedrijven die op een of andere wijze met Israël samenwerken.

Uit recent onderzoek blijkt dat antisemitisme een toenemend probleem is, vooral bij moslimjongeren. Het gaat trouwens niet alleen over antisemitisme, ook de haat tegen holebi’s

is een groot probleem. De ongenueanceerde toon van en sommige flagrante leugens in dergelijke artikels op de website van Kif Kif zullen daar zeker toe bijdragen.

Minister, welke ondersteuning ontvangt Kif Kif dit jaar vanwege de Vlaamse overheid? Op welke wijze werkt de Vlaamse overheid samen met Kif Kif?

Acht u het aanvaardbaar dat een zogenaamde interculturele beweging waarmee de Vlaamse overheid samenwerkt en die door de Vlaamse overheid wordt ondersteund, dergelijke erg eenzijdige artikels publiceert op zijn website waarvan het opruiend effect niet kan worden onderschat en waardoor een buitenlands conflict dreigt te worden geïmporteerd naar Vlaanderen?

Zult u de subsidiëring en ondersteuning van Kif Kif stoppen of zult u Kif Kif ten minste duidelijk maken dat, wil de organisatie nog in aanmerking komen voor subsidies en samenwerking, ze zich voortaan toch aan een aantal spelregels moet houden, zich moet onthouden van publicatie van dergelijke opruiende artikels en zich moet inschakelen in het inburgeringsbeleid van de Vlaamse Regering?

De voorzitter: Mevrouw Idrissi heeft het woord.

Mevrouw Yamila Idrissi: Collega's, bij mijn weten leven we nog altijd in een democratische rechtsstaat waar de vrijheid van meningsuiting een recht is. Ik denk niet dat de organisatie Kif Kif iets kan worden verweten. Mocht dat het geval zijn, dan zijn er in dit land ook wetten en regels afgesproken. Als er sprake is van laster en eerroof, dan kan men naar de rechtbank stappen. Als er een of ander strafbaar feit gepleegd is, dan kan men naar de rechtbank stappen. Als er een vorm van discriminatie is of als teksten discriminatoir zijn, dan kan men naar de rechtbank stappen. Er zijn dus heel duidelijke spelregels, en ik begrijp niet waarom men via het parlement druk wil uitoefenen om bepaalde standpunten te verbieden. Ik hoop dan ook dat het antwoord van de minister hierbij zal aansluiten, maar ik wacht dat antwoord natuurlijk eerst af.

De voorzitter: De heer Dehandschutter heeft het woord.

De heer Lieven Dehandschutter: Voorzitter, vanuit de N-VA zijn we ook het voorwerp geweest van aandacht van Kif Kif. Men heeft een werkstuk van meer dan 200 bladzijden afgeleverd 'Het rijpen van de geesten, de woorden van De Wever en de strijd om uw ziel'. Het klinkt een beetje 19e-eeuws en schoolstrijdachtig. Het is een pamflet met wetenschappelijke allures, maar eigenlijk met een verre van academisch niveau. Wie het aandachtig leest – en zelfs wie het minder aandachtig leest – merkt dat het een onverholven pamflet is tegen de N-VA, tegen onze voorzitter en tegen de mandatarissen en kiezers van de N-VA.

We hebben even bekeken wat het Voortgangsrapport 2010-2011 over Kif Kif zegt. De organisatie moet zeker niet klagen als het overheidssteuning betreft. Ik lees: via Volksontwikkeling en Cultuur 160.864 euro, via de stad Antwerpen 7500 euro, via de Vlaamse overheid 'digital story' 40.000 euro, via de Vlaamse overheid Werk en Onderwijs 39.000 euro en via het Impulsfonds Brussel 12.500 euro. Samen is dat meer dan een kwart miljoen euro overheidssteun per jaar.

En toch – en dat is natuurlijk hun goed recht, maar dan hebben wij ook het recht om daarop te antwoorden – vindt men het nodig om de grootste Vlaamse partij te schofferen op een manier die zelfs in De Standaard door Bart Brinckman wordt gelaakt als "een analyse die kreunt onder ideologische verstarring" en "een simplistische manier waarop de begrippen identiteit en nationalisme in het verdomhoekje worden geplaatst".

Men dicht ons allerlei intenties en kwaliteiten toe die wij helemaal niet hebben en die wij helemaal niet nastreven. Men geeft definities van de ideale Vlaming, een begrip dat bij mijn weten nog nooit door N-VA werd gehanteerd en dat wij ook nooit zullen hanteren. Men schuift nogal heel goedkoop onder de mat dat bijvoorbeeld bij de jongste federale

verkiezingen twee Vlamingen van allochtone origine, Nadia Sminate van Marokkaanse Berberorigine en Zuhail Demir van Koerdisch-Turkse afkomst, tot Kamerlid van N-VA werden verkozen.

Ik wil even citeren uit de reactie van mevrouw Zuhail Demir op het pamflet van Kif Kif: “Eigenlijk bezondigt Kif Kif zich aan zaken die men ons toedicht, met name het hokjesdenken: Vlaming versus allochtoon, wij tegen zij, eenvoudigweg omdat dé Vlaming evenmin als dé allochtoon bestaat. Iedere mens heeft vele identiteiten. Ikzelf ben Vlaming, ik ben vrouw, heb Turks-Koerdische roots, ben aleviet. Ben ik omwille van die laatste twee kenmerken minder Vlaming? Voor mijn partij zeker niet, integendeel. Ik ben geïntegreerd in de Vlaamse maatschappij. De Vlaamse maatschappij heeft mij geaccepteerd. Zo moet het ook volgens N-VA.”

Ik wilde via dit kanaal Kif Kif van antwoord dienen. Men moet ons geen zaken toedichten die niet correct zijn. Indien wij de analyse van Kif Kif zouden volgen, dan is de partij die ik in dit parlement vertegenwoordig, een partij die uit is op de discriminatie van moslims, van Franstaligen en van progressief denkende mensen. Welnu, zowel ons concept van nationalisme als ons concept van identiteit is gericht op inclusiviteit. Wij kleven geen etnisch maar een civiel nationalisme aan dat gericht is op het betrekken van alle mensen die binnen Vlaanderen leven en daar ook hun toekomst willen uitbouwen. Wij zien Vlaanderen als een open gemeenschap, zowel fysiek als mentaal. Het is een gemeenschap die uit een bepaalde traditie komt maar die ook openstaat voor vernieuwing en voor verrijking van binnenuit en van buitenuit.

De voorzitter: De heer Arckens heeft het woord.

De heer Erik Arckens: Ik ben een beetje verbaasd door de manier waarop de heer Creyelman deze vraag heeft gesteld en door de manier waarop de heer Dehandschutter daarop heeft ingepikt. Mijnheer Dehandschutter, u betreft de vraag van de heer Creyelman helemaal op N-VA.

Ik denk niet dat het tot de kerntaak behoort van een organisatie die wordt betoelaagd door allerlei overheden waaronder de Vlaamse overheid, om politieke organisaties te beoordelen, te analyseren en te veroordelen, vooral dan wanneer dat gebeurt op basis van belastinggeld.

Mijnheer Creyelman, u geeft een aantal citaten in uw vraag. We moeten ons afvragen in welke mate er opgeroepen wordt tot geweld. Volgens mij gebeurt dat niet. De kerntaak van Kif Kif gaat over inburgering en dergelijke meer. U vraagt zich af wat dat te maken heeft met Israël en wat Israël en de toestand in de Gazastrook te maken heeft met het vreedzaam samenleven hier.

Wanneer in een pamflet van Kif Kif sprake is van de barbaarse politiek van Israël enerzijds en de regeringen van de westerse landen als passieve collaborateurs met de onwettige onderdrukking anderzijds, dan kan ik dat alleen maar onderschrijven, zoals elk zinnig mens die de toestand daar enigszins kent.

Ik ken de Arabische wereld redelijk goed door mijn talrijke verblijven daar en door de talrijke dagelijkse gesprekken die ik met mensen uit de Arabische wereld voer. Ik kan dan ook alleen maar zeggen hoe het probleem Israël en de schande van de onderdrukking van het Palestijnse volk weegt op de Arabische bevolking en hoe men dat ervaart als een vernedering die komt van de Verenigde Staten die slaafs worden gevolgd door de westerse wereld. Men kan dan ook niet anders dan wat nu gebeurt in de Gazastrook – en dat kan men niet in Nederland, Frankrijk, Duitsland, de VS – veroordelen. Of dat moet gebeuren op basis van belastinggeld is iets anders.

Wanneer echter wordt gevraagd naar de band tussen het vreedzaam samenleven hier en wat men nu schrijft over de toestand in Israël, dan zie ik eigenlijk wel een band, maar dan in de omgekeerde richting. Er gebeurt heel wat in het Midden-Oosten, maar Europa staat niet open

voor die problematiek en klaagt dat onrecht niet aan. Wat wij als volksnationalisten voor onszelf vragen, namelijk zelfbestemming, vragen wij niet voor het Palestijnse volk. Nu durf ik dat meer te zeggen dan vroeger.

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

De heer Bart Caron: Ik vind het kenmerkend voor het sociaal-cultureel werk en voor het cultuurbeleid in Vlaanderen dat de overheid zich niet moeit met de inhoudelijke werking van de organisaties. Die organisaties worden gesubsidieerd op basis van een aantal criteria en voorwaarden die decretaal of in een andere regelgeving zijn vervat. Die criteria maken altijd abstractie van de inhoud van die organisaties. Zeggen, vertellen en handelen.

Dat is een kwaliteit geweest van ons werk gedurende vele decennia. De ruimte die de arbeidersbeweging bevochten heeft en later de sociaal-culturele emancipatie is een verworvenheid van ons cultuurbeleid. We hebben de moed om ook die stemmen te subsidiëren waarmee we het misschien niet eens zijn. We hebben intrinsieke criteria om dat te kunnen doen. Welke organisatie ook en welk standpunt ook, de criteria van de regelgeving moeten als toetssteen dienen voor de beoordeling en niet de standpuntbepaling as such. De overheid moet niet ingrijpen op inhoud. ‘Wiens brood men eet, diens woord men spreekt’ is een spreekwoord dat vandaag gelukkig niet van toepassing is op ons cultuurbeleid, en ik hoop dat dat nog lang zo mag blijven.

Mevrouw Idrissi zegt terecht dat er andere regelgeving is over laster, eerroof, racisme en negationisme. Er zijn voldoende regels voor groepen of organisaties in de samenleving die zich gevisieerd voelen, om daartegen te reageren, en terecht. Die regelgeving moet dan maar worden gebruikt.

Mijnheer Creyelman, ik doe daarmee geen uitspraak over uw vraag. Ik zeg wel iets over de houding die wij ten aanzien van politieke organisaties moeten hebben. Het kleurenpalet in het sociaal-cultureel werk gaat van extreemlinks tot extreemrechts. Sommigen zullen de ene dimensie en anderen de andere dimensie betreuren, maar het is een vorm van rijkdom van ons cultuurbeleid.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Welke ondersteuning ontvangt Kif Kif van de Vlaamse overheid? Kif Kif wordt als beweging gesubsidieerd op basis van het decreet over het sociaal-cultureel volwassenenwerk. Een beweging organiseert activiteiten op het vlak van sensibilisatie, educatie en sociale actie met het oog op maatschappelijke verandering. Dat is de definitie. Kif Kif ontvangt een jaarlijkse basissubsidie-enveloppe. Voor de beleidsperiode 2011-2015 is dat 153.771 euro.

In de aanvraag, op de website van Kif Kif en in het verslag van de commissie kunt u lezen dat ze vier strategische doelstellingen hebben. Ik overloop ze kort: woord maken, woord geven, woord nemen en woord doorgeven. Het komt erop neer dat ze mensen instrumenten willen aanreiken om hun stem te laten horen, debatten proberen te ontlokken, interventies doen en de expertise inzake interculturaliteit willen promoten.

Daarnaast hebben ze een projectsubsidie van 40.000 euro voor het project digital storytelling. Uit de begroting die Kif Kif indient voor 2011 kunnen we afleiden dat ze bijkomende middelen hebben van verschillende instanties: Managers van Diversiteit, de Dienst Integratie van de stad Antwerpen, de Koning Boudewijnstichting, Europa, het Impulsfonds, de Nationale Loterij en Roots&Routes. Het is een hele resem van ondersteuning.

De vraag is dan of ik het aanvaardbaar acht dat zij uitspraken doen en conflicten importeren. Kif Kif tracht de missie en doelstellingen via verschillende initiatieven en methoden te verwezenlijken. Kif Kif stelt zich tot doel om een instrument te zijn voor jonge allochtonen om hun stem te laten horen in het maatschappelijke debat. Daarvoor organiseert Kif Kif bijvoorbeeld cursussen journalistiek en mediawatch, projecten zoals digital storytelling en

biedt het een forum aan. Kif Kif wil ook zelf een rol spelen in het maatschappelijke debat door de organisatie van debatten en lezingen en de verspreiding van persberichten en opiniestukken. Er wordt hier verwezen naar artikels en opiniestukken. Ik herinner mij de discussie in de commissie naar aanleiding van een debat georganiseerd in de Buren. Ik verwijs naar wat ik toen gezegd heb. Er is artistieke vrijheid en vrijheid van meningsuiting.

De artikels die worden gepubliceerd op de website, zijn niet altijd van de hand van Kif Kif, maar bijvoorbeeld van Vrede vzw, Vlaams Palestina Komitee, Palestina Solidariteit, en soms wel van Kif Kif zelf. Er is een rubriek actua waarin linken worden geplaatst om het debat aan te wakkeren.

De procedure is volledig neutraal en objectief verlopen. Kif Kif diende op 1 april 2010 een subsidieaanvraag in voor de beleidsperiode 2011-2015, op basis van het decreet om een beweging te erkennen. Dit werd door een deskundige adviescommissie positief beoordeeld. Ik heb dat advies gevolgd en beslist om de organisatie voor deze beleidsperiode een subsidie-enveloppe toe te kennen. Uiteraard moet Kif Kif, zoals alle organisaties, de bestaande wetgeving respecteren, dus ook de Antidiscriminatiewet.

Op mijn kabinet zijn er al klachten over die organisatie toegekomen. Zoals dat hoort, heb ik die overgemaakt. In een bepaald geval is er al een uitspraak geweest, waarbij werd geoordeeld dat er geen sprake was van discriminatie. Een organisatie kan opiniestukken lanceren. Ik moet vanuit het beleid niet interveniëren in wat zo'n organisatie doet op artistiek vlak of qua bewegingswerk. Uiteraard moet dat gebeuren met respect voor de geldende wetgeving.

De heer Frank Creyelman: Dank u wel, minister. Mevrouw Idrissi en mijnheer Caron, de linkervleugel heeft gemakkelijk de mond vol over niet ingrijpen in de inhoud zolang het in een bepaalde kraam past. De wetgeving moet worden gevolgd, dat zal wel. Maar als het over een bepaalde visie gaat, wordt er weinig opgetreden.

Uiteraard heeft iedereen recht op een vrije meningsuiting. Een beweging als Kif Kif werkt met moslims. Ik begrijp dat moslims zich solidair voelen met andere moslims. Dat is menselijk, normaal zelfs. Maar een mening hebben is nog wat anders dan aan stemmingmakerij doen. Het is nog wat anders dan de waarheid geweld aandoen, met de bedoeling groepen tegen elkaar op te zeggen.

Dat gebeurt, en daar gaat het over, met de steun van de Vlaamse Gemeenschap, die in feite het tegenovergestelde wil. Het inburgeringsbeleid van de Vlaamse Regering, uw inburgeringsbeleid, wordt niet gesteund door een deel van de oppositie, door ons. Dat is ons goed recht. Belangrijker is dat de actoren op het veld die u toelages geeft om uw inburgeringsbeleid uit te voeren, dat niet doen. Dat is een ander paar mouwen. Wij stellen vast dat de organisaties die u subsidieert, uw beleid niet steunen. Dat is de kern van de zaak. Ik vind dat bijzonder betreurenswaardig.

De heer Lieven Dehandschutter: Bedankt voor uw antwoord, minister. Wat de financiële situatie van Kif Kif betreft, hebt u enkele bijkomende bronnen genoemd. De organisatie wordt vanuit de Vlaamse Gemeenschap en de Vlaamse overheid zeer ruim ondersteund. Vele verenigingen en instellingen die een ruimere werking hebben, moeten het dikwijls met veel minder stellen. Dat is een vaststelling.

Ik betwist het recht op vrije meningsuiting niet. Ik betwist ook niet dat objectieve criteria moeten worden gehanteerd bij het toekennen van subsidies. Geen haar op mijn hoofd denkt eraan. Maar ik ben van oordeel dat subsidies niet moeten worden aangewend voor activiteiten en initiatieven die niets met die beoordelingscriteria te maken hebben. Ik vraag me af of het doorlichten en het aan de schandpaal nagelen van een politieke partij behoort tot die decretale werking.

Als men op ons wenst te schieten – dat is ieders goed recht –, moet men ook kunnen verdragen dat wij, ook in deze commissie, de schutters van antwoord dienen.

De voorzitter: Mevrouw Idrissi heeft het woord.

Mevrouw Yamila Idrissi: Ik wens de minister te bedanken voor haar zeer heldere en duidelijke uiteenzetting. Haar houding is zeer terecht en juist. Ik merk op dat ze vasthoudt aan eerdere antwoorden op dezelfde vraagstelling. Vanuit het beleid is dat het enige juiste antwoord op dergelijke vragen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Yamila Idrissi tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de aanwezigheid van Vlaamse auteurs op de boekenbeurs van Peking
- 2728 (2010-2011)

Vraag om uitleg van de heer Paul Delva tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de Chinese boekenmarkt en de ondersteuning door het Vlaams Fonds voor de Letteren
- 2736 (2010-2011)

De voorzitter: Mevrouw Idrissi heeft het woord.

Mevrouw Yamila Idrissi: Voorzitter, collega's, minister, van 31 augustus tot 4 september liep in Peking de internationale boekenbeurs. Nederland was dit jaar de centrale gast op de grootste boekenbeurs van China. In de pers konden we vernemen dat het Vlaams Fonds voor de Letteren (VFL) eveneens aanwezig was in Peking, maar zeer minimaal in vergelijking met de Nederlandse vertegenwoordiging. Voor het VFL was het de eerste aanwezigheid op de beurs en er werd gesproken van een 'aftastende houding'.

Minister, past de aanwezigheid van het VFL op de internationale boekenbeurs van Peking in een bredere aanpak voor het aanboren van de Chinese boekenmarkt? Zo ja, hoe zal het VFL de promotie van Vlaamse schrijvers in China verder vorm geven? Wie zijn de partners van het VFL in dit proces? Welk budget wordt hiervoor uitgetrokken? Hebt u er een zicht op of deze eerste aanwezigheid op de internationale boekenbeurs van Peking concrete resultaten heeft opgeleverd? Zo ja, welke?

Uit de kranten konden we ook vernemen dat de Chinese uitgever New Times Press eerder dit jaar de vertaalrechten heeft gekocht van 30 boeken van Marc De Bel. Volgens plan zal dat ongeveer 240.000 Chinese exemplaren opleveren.

De voorzitter: De heer Delva heeft het woord.

De heer Paul Delva: Zoals mevrouw Idrissi al schetste, stond Nederland tijdens de laatste boekenbeurs in Peking extra in de kijker. Het VFL kon zich aansluiten bij de Nederlandse standplaats. Het VFL wou met name onderzoeken of de Chinese markt interessant kan zijn voor Vlaamse auteurs en literatuur.

Op de markt bestaan er ondertussen al heel wat Chinese vertalingen van Nederlandse auteurs; helaas bestaan er tot op vandaag bijna geen boekuitgaven van Vlaamse auteurs in de Chinese taal. Het fonds stelde daarom speciaal voor deze beurs een folder op met 36 Vlaamse titels die voorgesteld zouden worden aan Chinese uitgevers. Deze folder werd overigens opgesteld in nauw overleg met enkele sinologen.

Volgens het VFL was er in Peking vooral interesse voor Vlaamse non-fictie, kinder- en jeugdliteratuur en de Vlaamse literaire klassiekers, maar minder voor de hedendaagse literatuur.

Minister, kunt u ons een kort overzicht geven van de acties, initiatieven en contacten die het VFL heeft genomen in Peking om de Vlaamse literatuur een grotere bekendheid te geven in China? Werden al concrete afspraken gemaakt over vertalingen van bepaalde titels? Welke ondersteuning zal het VFL verder bieden?

Heeft het fonds ondertussen een duidelijk beeld kunnen schetsen van de Chinese boekenmarkt? Welke mogelijkheden ziet het VFL voor de Vlaamse literatuur en auteurs? Hoe evalueert het VFL haar aanwezigheid op de boekenbeurs in Peking, bijvoorbeeld wat betreft de samenwerking met Nederland of de folder met 36 titels die aan de Chinese uitgevers werd voorgesteld? Hoe wordt u verder op de hoogte gehouden van de resultaten van de actie van het fonds?

Heeft het VFL nog andere concrete plannen om nieuwe grote lezersmarkten, ook in andere landen, aan te boren en de interessante expertise die het hopelijk in China heeft opgedaan, verder te gebruiken? Zal hierbij de samenwerking met Nederland worden voortgezet? Werden hierover al concrete afspraken gemaakt?

Ik heb nog een algemene, maar oprechte bekommernis van heel wat leden van onze commissie: wat kunnen we nog meer ondernemen om de Vlaamse auteurs en de Vlaamse literatuur meer zichtbaarheid te geven op wereldschaal dan vandaag het geval is? Ik ben ervan overtuigd, en vele collega's met mij, dat er heel wat steengoede Vlaamse auteurs zijn, die helaas weinig aan hun trekken komen in het buitenland. Welke pistes kunnen we bewandelen om aan deze bekommernis tegemoet te komen?

De voorzitter: De heer Dehandschutter heeft het woord.

De heer Lieven Dehandschutter: Ik wil me aansluiten bij de vraag van de collega's. Het stimuleren van het uitdragen van onze Vlaamse cultuur en cultuurproducten in heel de wereld is een belangrijke taak van de Vlaamse overheid en van de cultuurminister. We weten dat Azië en China in het bijzonder een zeer grote markt is, maar dat het heel moeilijk is om daar toegang toe te krijgen.

Het is heel knap dat het VFL zich in Peking kon aansluiten bij de Nederlandse stand. Ik wil me aansluiten bij het pleidooi van de heer Delva om de samenwerking met Nederland voort te zetten en structureel te maken. Zijn er wat dat betreft al bepaalde aanzetten of contacten gelegd, of zijn er bepaalde vooruitzichten? Wij hopen dat zeker en vast.

De voorzitter: De heer Arckens heeft het woord.

De heer Erik Arckens: Voorzitter, ik denk dat Vlaanderen zich niet mag isoleren. Ik ben dan ook blij dat een opening wordt gezocht naar het Oosten, meer bepaald China.

Wat ik niet heb gehoord in de vraagstelling, is de aanleiding waardoor heel die zaak hier aan het licht is gekomen en op televisie is gekomen. Dat is namelijk het feit dat 'Suske en Wiske' vertaald is in het Chinees. Dat is een ongelooflijk goede zaak. Voornamelijk de eerste reeks stripverhalen van 'Suske en Wiske', die Willy Vandersteen nog zelf heeft gemaakt, zijn bijzonder goede stripverhalen. Ik weet niet onder welke naam ze nu op de Chinese markt verschijnen, maar het is alleszins een miljoenenmarkt. Ik denk dat ik de toenadering tot China alleen maar in positieve zin kan beoordelen. Daarom ondersteun ik ook de vragen.

De voorzitter: De heer Janssens heeft het woord.

De heer Chris Janssens: Voorzitter, onze fractie onderschrijft uiteraard de intentie en de ambitie om onze Vlaamse auteurs ook over de landsgrenzen bekend te maken, gaande van Europa tot ver daarbuiten.

In de marge van deze vraag wil ik zeggen dat zeer recent een stap in de goede richting is gezet. Een van de nieuwe Vlaamse opkomende auteurs, namelijk Stefan Brijs, is zopas vertaald naar het Chinees, meer bepaald zijn boek 'De engelenmaker' dat in Vlaanderen en Nederland zeer goed werd verkocht. Het is een boek voor iedereen die geïnteresseerd is in

fictie, in een goede roman en in genetica, dat daar zeer breed in wordt uitgesponnen en zeer mooi omschreven. Hij is trouwens een oud-stadsgenoot van mij, een Genkenaar die ondertussen is uitgeweken naar Koningshooikt.

Met de vertaling van zijn boek naar het Chinees is in elk geval een stap in de goede richting gezet. Dat wil niet zeggen dat we niet ambitieuzer moeten zijn om meer van onze Vlaamse auteurs ook in China aan bod te laten komen.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Collega's, om te beginnen met 'Suske en Wiske': in het Chinees is dat Ba be en Ba bei te.

U weet dat Nederland het gastland was. Er is een voorbereiding van vijf jaar aan voorafgegaan. Het budget ervoor was 2 miljoen euro. Het is schitterend dat Nederland het VFL de gelegenheid heeft geboden om de Chinese markt binnen te komen. Die kans heeft het VFL met beide handen aangegrepen.

De eerste ervaring leert ons dat alle Chinese uitgevers die openstaan voor vertalingen, aanwezig zijn op de beurs van Peking. De conclusie is dus dat we ons daarop moeten focussen en dat het weinig zin heeft om daarnaast nog eens extra inspanningen te doen in dat land. Het is dus zeker nuttig om daar aanwezig te zijn. Dat wordt uiteraard ook verder bekeken, maar we zijn er ons ook van bewust dat we daar altijd zullen moeten samenwerken met Nederland, omdat we daar op die manier sterker zullen staan.

Het VFL overweegt om er in 2012 samen met het Nederlands Letterenfonds met een bescheiden gemeenschappelijke stand te staan, om op die manier ook een nieuwe opportuniteit aan te grijpen. Het VFL zal ook Flanders Investment and Trade (F.I.T.) contacteren om bijkomende ondersteuning te krijgen. Aangezien het een serieuze investering vraagt, lijkt het mij nuttig om hen in te schakelen. Het gaat tenslotte ook om export.

Er waren vooraf afspraken gemaakt met 65 Chinese uitgevers voor de presentatie van het werk van onze Vlaamse en Nederlandse auteurs. Op de beurs zelf zijn er nog tientallen bijkomende contacten geweest. Aansluitend op de beurs zijn de Vlaamse en Nederlandse uitgevers in detail geïnformeerd over welke uitgevers interesse vertonen en welke titels op belangstelling kunnen rekenen. Dat wordt nu verder uitgewerkt.

Er zijn ook opvolgingsgesprekken gepland in Frankfurt, Bologna en Londen. Ik ga trouwens volgende week naar de boekenbeurs in Frankfurt, waardoor ik volgende week trouwens niet in deze commissie aanwezig zal kunnen zijn. Ik zal in Frankfurt ook een aantal van die opvolgingsgesprekken meemaken.

Mijnheer Delva, het VFL was aanwezig met drie medewerkers die de genres proza, poëzie, kinder- en jeugdboeken, strips en non-fictie presenteerden. Op de beurs had het VFL een stand van 16 vierkante meter op de collectieve Nederlandse stand. Er waren permanent drie tolken Chinees-Engels ter beschikking. Het VFL was ook aanwezig op de presentatie van de vertalingen van 'Suske en Wiske' en de Belgische ambassade bood een receptie aan voor Chinese relaties en media.

Het VFL heeft zich geconcentreerd op de uitgevers die op de beurs aanwezig waren. Met een jaarproductie van 320.000 titels – ter vergelijking: 28.000 Nederlandstalige titels per jaar – en enkele tienduizenden grote en kleine uitgeverijen, is het onmogelijk om een volledig beeld te verwerven. De uitgevers die openstaan voor vertalingen, waren aanwezig op de beurs en gingen op zoek naar gepaste titels. Veel belangstelling was er voor de prentenboeken, klassiekers, non-fictie geschiedenis, biografieën en populaire wetenschappen.

De auteursnamen zijn nog onbekend. Het gaat voor de Chinese uitgevers om de invalshoek, het verhaal, de eigenheid van het boek, de originaliteit. Op termijn, mits vele vertalingen, zou ook een auteursnaam een merk kunnen worden. We merken dat dat nu nog beperkt is tot de inhoud, de verhalen en zo meer. Dat is ook logisch, dat moet nog groeien.

Het VFL ervaart het als heel positief dat het van het Nederlandse fonds de mogelijkheid kreeg om gezamenlijk binnen te komen op de Chinese markt. De folder was een belangrijk middel om te toetsen welke genres en titels aanslaan op de Chinese markt. Het feit dat de folder in het Chinees was opgesteld, werd zeer gewaardeerd.

Het is duidelijk dat de Chinese markt veel mogelijkheden biedt. In een volgende fase moet verder worden nagegaan waar de voorkeuren liggen, welke thema's aanslaan en welke tekenstijl populair is.

Zoals ik daarnet al zei, mijnheer Delva, zijn er opvolgingsgesprekken in Frankfurt, Bologna en Londen. De aanvragen voor vertaal- en productiesubsidies zullen de zichtbare resultaten zijn. Via het jaarverslag van het VFL zal dat zeker verder opgevolgd worden.

U vroeg ook of men nog andere markten wil aandoen. Markten screenen en daar actief zijn, kost veel inzet van personeel, tijd en geld. Het VFL heeft sinds de uitbouw van een proactieve aanpak van zijn vertaalbeleid gekozen voor een stap-voor-stapgroei en in eerste instantie ingezet op de talen Duits, Frans en Engels. Een grotere beschikbaarheid van vertalingen in deze talen leidt tot een olievlekgroei.

In eerste instantie wordt nu verder gekeken voor een groei in Europa zelf. Er wordt gedacht aan Scandinavië, Italië, Spanje en Midden-Europa. Dat is haalbaar binnen de huidige middelen. Een professionele aanpak van doorbraak in landen als Brazilië, India of Rusland vergt heel veel bijkomende middelen en een langetermijnstrategie. Ik zei al dat Nederland vijf jaar bezig is geweest met voorbereidingen op de beurs van Peking. Dat bewijst dat het niet vanzelf gaat.

Natuurlijk is het VFL ook voor deze landen alert en receptief. Als er voorstellen of opportuniteiten zijn, springen ze daar ook op en grijpen ze die met beide handen.

Wat de samenwerking met Nederland betreft, lijkt het aangewezen om voor nabije markten afzonderlijk te blijven optreden, vanwege de bestaande contacten, de beheersbaarheid en de bereikte resultaten. De verre markten zijn moeilijker van dichtbij op te volgen. Het is ook duurder om het apart te doen. Daar is een gezamenlijke aanwezigheid met Nederland dan ook aangewezen. U kent echter de situatie in Nederland, met een drastische budgetverlaging voor het Nederlandse Letterenfonds. We hebben nog geen zicht op het effect daarvan op dat fonds, bijvoorbeeld om nog verder samen andere markten aan te doen.

Naast extra mogelijkheden om samen te werken met Nederland, is ook de samenwerking tussen de beleidsdomeinen Economie en Cultuur heel belangrijk. In dat verband heb ik vorig jaar aan het VFL gevraagd om een nog betere afstemming te hebben met F.I.T. Dat gebeurt nu. Op die manier kunnen we proberen om daar via het fonds sterker aanwezig te zijn en op die manier in te breken in buitenlandse beurzen.

De voorzitter: Mevrouw Idrissi heeft het woord.

Mevrouw Yamila Idrissi: Minister, heb ik het goed begrepen dat het VFL een beroep zal doen op F.I.T. om bijkomende middelen te verkrijgen, om zo mee te kunnen doen aan die beurs? Is de beurs van Peking een jaarlijkse of een tweejaarlijkse beurs? Het is ook onduidelijk of Nederland daar nog aan zal kunnen deelnemen, gezien de drastische besparingen in Nederland.

De voorzitter: De heer Delva heeft het woord.

De heer Paul Delva: Een opmerkelijk element in het antwoord van de minister is de vaststelling dat Nederland zich vijf jaar heeft voorbereid op zijn rol als gastland op de beurs van Peking en dat daar een zeer groot budget tegenover stond. Dat is allemaal beslist door de vorige Nederlandse regering en niet door de huidige. Dat getuigt van een enorme ambitie. Ik vind dat knap.

Ondertussen zijn die ambities in Nederland echter helemaal teruggeschoefd. U zei dat het fonds in 2012 samen met Nederland een bescheiden stand zou opzetten op de boekenbeurs van Peking. Zal dat initiatief dan overeind blijven, gezien de besparingswoede die momenteel in Nederland heerst?

Verdere samenwerking en toenadering met F.I.T. is zeker een goede zaak. De opvolgingsgesprekken zijn bezig na de aanwezigheid van het fonds in Peking. Dat lijkt logisch, maar dat is niet altijd het geval. Ik vind dat goed. Ik begrijp dat het fonds zich in een proactieve aanpak vooral richt op andere markten en vertalingen in het Duits, Frans en Engels. Dat is logisch en het meest haalbaar. Ik deel de visie van het fonds dat het interessant is om voor verre markten samen te werken met Nederland. Hoe ziet u de verdere samenwerking met Nederland gezien de budgettaire restricties daar?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mevrouw Idrissi, het is een jaarlijkse beurs. We hebben nu al afgesproken dat we daar volgend jaar weer naartoe gaan, het Vlaams Fonds der Letteren en het Nederlandse Letterenfonds. Het zal een bescheidener stand zijn omdat Nederland dit jaar gastland was. Ze waren daar prominent aanwezig. Het VFL heeft daar middelen voor.

F.I.T. wordt ook ingeschakeld, niet om het fonds te hulp te komen, maar om de uitgevers te contacteren en stimuleren om daar naartoe te gaan. Het gaat vooral om de uitgevers, terwijl het fonds zich vooral naar de auteurs richt. Het zou goed zijn om op de beurs van Peking aanwezig te zijn met ons fonds en het Nederlandse Letterenfonds en met de uitgevers via F.I.T.-ondersteuning.

Hetzelfde geldt voor de toekomst. Mijnheer Delva, als we verder gaan buiten Europa, in samenwerking met Nederland, zijn we deels afhankelijk van het Nederlandse Letterenfonds. Zij kunnen minder doen omdat ze een kleiner budget hebben. We willen de samenwerking voortzetten, zeker naar nieuwe markten. China volgend jaar vindt zeker plaats. Ik heb de indruk dat Nederland verder wil inzetten op China, maar om Rusland of Brazilië of zo nog verder actief te bewerken, moeten we nog afwachten.

De samenwerking met F.I.T., gericht op de uitgevers, is niet nieuw. Volgende week is F.I.T. ook aanwezig op de Frankfurter Buchmesse. Ze hebben meegewerkt aan de stand, ook om de uitgevers daar een forum te geven. Het is logisch dat we dat samen doen. Dat is een mooi voorbeeld van hoe cultuur en de promotie van onze economie kunnen samengaan.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Yamila Idrissi tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over het schrappen van de subsidies voor het scholenprogramma op de Boekenbeurs - 2729 (2010-2011)

De voorzitter: Mevrouw Idrissi heeft het woord.

Mevrouw Yamila Idrissi: Eind augustus trok Boek.be, de organisator van de Boekenbeurs, aan de alarmbel omdat de subsidies voor de organisatie van het scholenprogramma waren geschrapt. Het schrappen van die subsidies is een rechtstreeks gevolg van het negatief advies door de beoordelingscommissie Leesbevordering. Vroeger organiseerde de Stichting Lezen het scholenprogramma op de Boekenbeurs. Toen die daarvan afzag, vroeg Boek.be zelf subsidies aan.

Vorig jaar nog tekenden 215 klassen uit 92 scholen in op het scholenprogramma van de Boekenbeurs. Ik vind dat heel jammer. Het is voor de meeste leerlingen de eerste

mogelijkheid om in contact te komen met de Boekenbeurs. Niet iedereen gaat daar van thuis uit naartoe.

De Boekenbeurs is in Vlaanderen door de jaren heen uitgegroeid tot een echt boekenfeest. Het is de ideale gelegenheid om jong en oud in contact te brengen met boeken en schrijvers. Een betere promotie voor het boek is er dan ook niet. Daarom verontrust het mij des te meer dat scholen dit jaar geen toegang meer zullen hebben tot de Boekenbeurs via het scholenprogramma. Wetende dat de boekenbeurs dit jaar haar 75e verjaardag viert en dat de organisatoren aan echte feesteditie werken, is dit zeer betreuenswaardig.

Minister, kunt u meer toelichting geven bij het negatieve advies van de beoordelingscommissie Leesbevordering? Hebt u reeds contact opgenomen met de mensen van Boek.be? Wat vindt u van het voorstel van Boek.be om Stichting Lezen opnieuw de opdracht te geven om het scholenprogramma op te nemen? Zult u ingaan op dit voorstel van Boek.be? Hebt u hieromtrent al contact gehad met Stichting Lezen? Welke stappen zult u ondernemen om ervoor te zorgen dat de scholen toch kunnen participeren aan de Boekenbeurs editie 2011?

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

De heer Bart Caron: Ik wil met kracht de vraag van mevrouw Idrissi ondersteunen.

Ik ken de tekst van het negatieve advies niet, dus ik maak een klein voorbehoud. Misschien zijn er motieven die ons niet bekend zijn en toch zeer legitiem zijn.

Ik vind het zeer betreuenswaardig voor onze belangrijkste literaire manifestatie waar heel veel scholen naartoe komen. Het is erg dat er geen ruimte meer is voor een programma dat de kinderen op een goede manier naar het boek leidt. Ik vind het des te belangrijker omdat de Boekenbeurs wellicht het evenement is dat jongeren en kinderen bereikt die anders nooit een boekenwinkel of bibliotheek zouden binnenstappen. Het is een aantrekkelijke en toegankelijke gelegenheid voor kinderen, het is bijna een ceremonieel. Dat dit niet doorgaat, is een droevige zaak.

Als de redenen voor het negatieve advies legitiem zijn, moet er een alternatief worden gezocht – samen met Boek.be – om dat te corrigeren. Dat moet toch mogelijk zijn? Zo'n belangrijke manifestatie moet in de educatieve vorming een volwaardige plaats krijgen.

De voorzitter: De heer Wienen heeft het woord.

De heer Wim Wienen: De Boekenbeurs en Boek.be hanteren eigenaardige selectiecriteria voor de uitgeverijen die ze uitnodigen. Ik ken een uitgeverij die jaarlijks heel wat interessante boeken verdeelt en met drogredenen telkens wordt geweigerd. Dat doet hier nu niet zozeer ter zake.

De Vlaamse Regering moet weten wat ze wil. De PISA-rapporten tonen aan dat de Vlaamse scholieren zeer goed technisch lezen, maar laag scoren op leesplezier. We hebben niet langer geleden dan vanmorgen in de commissie Onderwijs een discussie gehad over klasbibliotheken en over de mogelijkheden die er moeten zijn om aan leesbevordering te doen bij kinderen en jongeren. De heer Dehandschutter was daar ook bij. We kregen van de minister een reservecasus maatregelen die hij bereid is te nemen om te komen tot leesbevordering. Er werd ook aan gedacht dit een beetje open te trekken naar de steden en de gemeenten, stadsbibliotheken en dergelijke.

We stellen nu echter vast dat het boekenfeest van het jaar niet meer wordt gesubsidieerd voor een apart scholenprogramma. Een scholenprogramma lijkt me toch de ideale manier om jongeren die technisch goed lezen op school, ertoe aan te zetten om plezier te krijgen in het lezen.

Ik ben een regelmatig bezoeker van de Boekenbeurs en ik weet dat daar heel wat inspanningen worden gedaan om jongeren aan te zetten tot lezen. Ik zou dus inderdaad graag

van u vernemen, minister, welke maatregelen u neemt om de leesbevordering bij jongeren te doen toenemen aangezien ik deze voormiddag heb begrepen dat er overleg is tussen u en minister Smet om effectief iets te doen aan het leesplezier bij jongeren.

De voorzitter: De heer Delva heeft het woord.

De heer Paul Delva: Voorzitter, minister, de vraag van mevrouw Idrissi past natuurlijk in de bredere context van de leesbevordering van kinderen. Het werd hier al aangehaald dat daarover eigenlijk regelmatig wordt gesproken in de commissie Onderwijs. De grote bezorgdheid is dat onze Vlaamse kinderen die heel goed kunnen lezen – want dat blijkt uit internationale enquêtes – helemaal niet graag lezen. We bengelen helemaal aan de staart, er is werk aan de winkel.

Kinderen zin geven om te lezen is absoluut cruciaal in Vlaanderen en daar bestaan heel wat instrumenten voor. De school speelt daar een belangrijke rol in, evenals de gezinnen, de ouders, de gemeenten en de steden. De vraag is welke instrumenten we uitkiezen om kinderen graag te doen lezen.

Naar de Boekenbeurs gaan met de klas of de school, lijkt in dat verband inderdaad een interessante piste, maar natuurlijk moeten we checken of dat ook resultaten met zich meebrengt. Ik kan me inbeelden dat het uitnodigen van een auteur in een school of klas ook interessant kan zijn. Het uitbouwen van een goede klasbibliotheek, waar de heer Dehandschutter deze morgen in de commissie Onderwijs voor pleitte, lijkt me ook een goed instrument te zijn. Er zijn tal van instrumenten, de vraag is op welke we inzetten. Het lijkt nuttig om met de klas of school naar de Boekenbeurs te gaan, de vraag is of dat effectief ook zo is. Het lijkt me heel moeilijk om dat te weten te komen, maar ik meen dat we elk instrument kritisch moeten bekijken.

Cruciaal is ook de vraag van mevrouw Idrissi naar meer toelichting bij het negatieve advies van de beoordelingscommissie Leesbevordering. Waarom vond de commissie dat geen goed idee meer? Ook cruciaal is de vraag waarom de Stichting Lezen zelf heeft afgezien van het scholenprogramma op de Boekenbeurs. Het lijkt me een van de kerntaken van de stichting te zijn om dergelijke zaken te organiseren. Als zo'n deskundige organisatie daar bewust van afziet, vind ik het de moeite om na te gaan welke redenen daaraan ten grondslag kunnen liggen.

De voorzitter: De heer Dehandschutter heeft het woord.

De heer Lieven Dehandschutter: Voorzitter, minister, leesbevordering bij kinderen: hoe vroeger, hoe beter en hoe meer, hoe liever. Het moet natuurlijk op een juiste manier gebeuren. Er is een verantwoordelijkheid van thuis, van de school, van de plaatselijke overheid via de plaatselijke openbare bibliotheek en er is ook de interactie met de school. Deze elementen zijn hier al aan bod gekomen en ik heb ze deze voormiddag ook vermeld.

De jaarlijkse Boekenbeurs in Antwerpen is niet alleen voor Antwerpen, maar ook voor het Waasland en voor heel Vlaanderen een echt evenement. Ik herinner me dat toen ik als kleine jongen, niet met de school, maar met mijn ouders, de Boekenbeurs bezocht, dat het walhalla van het boek was. We werden er echt ondergedompeld in boeken en er was heel wat meer te vinden dan in de bibliotheek en in de school. Ook toen ik er vorig jaar was met mijn dochter was dat voor haar een unieke ervaring. Voor heel wat jongeren, zeker in het Antwerpse, is het geen overbodige luxe om schoolbezoeken aan de Boekenbeurs te organiseren.

Ik betreur de beslissing die werd genomen ten eerste. Ik ben benieuwd wat de argumenten van de beoordelingscommissie zijn, want we kennen die niet. Ik vraag me ook af of u die volgt en wat u er zelf over denkt. Hoe moet het nu verder? Ik hoop dat dit volgend jaar kan worden hersteld, op welke wijze dan ook, zodat de schoolbezoeken aan de Boekenbeurs weer worden gestimuleerd en gesteund.

De voorzitter: De heer Arckens heeft het woord.

De heer Erik Arckens: Voorzitter, minister, u weet dat het boek mij na aan het hart ligt. De vraag is natuurlijk waarom dit werd geschrapt.

Ik zou niet dadelijk uitgaan van een correlatief verband tussen naar een boekenbeurs trekken en actieve lezer zijn voor de rest van het leven, dat wil ik gewoon meegeven. Tijdens de vorige legislatuur hebben we vaak ten gronde over cultuurparticipatie gediscussieerd.

Natuurlijk valt het te betreuren dat dit gebeurt. Wat kan ik anders dan uw antwoord aanhoren?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Voorzitter, dames en heren, het dossier ‘Scholenprogramma Boekenbeurs’ is een project van Boek.be, dat ook de Boekenbeurs organiseert. Het werd ingediend, zoals dat reglementair hoort, en daarna was het aan de commissie Leesbevordering om het te beoordelen. Het project werd inderdaad negatief beoordeeld. U weet dat ik zo veel mogelijk die commissies probeer te volgen, dat lijkt me logisch want ze worden bevolkt door experts.

Uiteraard ben ik een groot voorstander van een scholenprogramma op de Boekenbeurs, maar toch heb ik, in de lijn van mijn beleid, het advies van de commissie gevolgd. U moet weten dat de commissie Leesbevordering goed vertrouwd is met het scholenprogramma van Boek.be op de Boekenbeurs. Een gelijkaardig leesbevorderingsproject werd in 2010 wel positief beoordeeld en vond ook plaats met een projectsubsidie. In het commissieadvies van 2010 werden enkele aandachtspunten geformuleerd. Er werd gesteld dat het inhoudelijk bijgestuurd diende te worden. Het waren dus aandachtspunten inzake de inhoudelijke uitwerking van het project in de toekomst. De commissie Leesbevordering bezocht de Boekenbeurs van 2010 speciaal om dat project te bezoeken en om te bekijken hoe het zat met de praktische uitwerking van het scholenprogramma.

Uit het verslag van de commissie Leesbevordering bleek dat de commissie in de aanvraag van 2011 geen tegemoetkomingen zag aan haar opmerkingen, geformuleerd in 2010. Er was geen stijgende lijn in de inhoudelijke kwaliteit van het project, er werden vragen gesteld bij de keuze van de partners, de doelstellingen met het oog op leesbevordering waren niet duidelijk geformuleerd en ook de bereikte doelgroep en de tijdslijn van het project werden niet duidelijk uitgewerkt.

Volgens de commissie – en ik citeer: “ (...) zou het project dichter bij het ‘lezen’ moeten komen en meer leesbevorderende aspecten moeten inbrengen. De focus blijkt meer op het spelgehalte en promotie van het boek te liggen dan op leesbevordering.”

Uiteraard vond ik dat heel jammer. Toen het negatieve advies kwam en ook duidelijk bleek dat er dan op de Boekenbeurs geen programma zou zijn specifiek voor scholen, heb ik gevraagd aan Stichting Lezen om zo snel mogelijk met Boek.be contact op te nemen om te bekijken hoe de problematiek kan worden opgelost. Dat is gebeurd, er werd een nieuw en duurzaam voorstel uitgewerkt voor de Boekenbeurs 2012.

Ik had ook gevraagd om ervoor te zorgen dat er ook dit jaar iets zou gebeuren, maar beide organisaties hebben tijdens dat overleg beslist dat het absoluut niet haalbaar was om iets uit te werken op korte termijn. Dat vraagt voorbereidingstijd, promotietijd. Scholen moeten worden gecontacteerd en moeten dat in hun programma kunnen inpassen. Ik reken erop dat dit op basis van de afspraken die zijn gemaakt, volgend jaar wel doorgaat. Ik vind het bijzonder jammer dat het dit jaar niet doorgaat.

Wat de leesbevordering betreft, zijn er twee luiken. In het Participatiedecreet wordt die leesbevordering absoluut gestimuleerd. Enerzijds is er een scholenprogramma. Binnen de school wordt de aandacht voor het boek bijkomend gestimuleerd. Naast de school moet echter ook worden gezorgd voor andere leesbevorderende projecten. Ik heb het dan over ouders die voorlezen voor kinderen, lezingen in de bib enzovoort. Ook daar zetten wij op in.

Vanuit Cultuur is dat mijn eerste taak. Wat binnen de school gebeurt, gebeurt samen met Onderwijs.

Er zijn ook waardevolle projecten zoals Boekbaby's. Jonge ouders krijgen dan boeken die na een aantal maanden worden vervangen door een ander boekenpakket. Op die manier willen we het voorlezen stimuleren. Op die tweede poot, dus binnen de gezinssituatie en buiten de schoolcontext moet ook worden ingezet. We kunnen dat niet genoeg benadrukken.

Er zijn nog voorbeelden zoals de Jeugdboekenweek, de Voorleesweek enzovoort. Via die initiatieven probeert men jongeren warm te maken voor lezen en die passie voor lezen te ontwikkelen. Bibliotheken zijn ook gratis voor kinderen. We hebben trouwens een heel breed netwerk van bibliotheken. Vlaanderen is op dat vlak koploper. Er zijn maar zes of zeven gemeenten in Vlaanderen die geen bibliotheek hebben.

Ik heb nog een bijkomende inspanning gedaan om dat toch te laten doorgaan. De partners zelf vonden het echter niet meer zinvol om dat dit jaar nog te doen. Voor volgend jaar is er de garantie dat het wel opnieuw zal doorgaan.

De voorzitter: Mevrouw Idrissi heeft het woord.

Mevrouw Yamila Idrissi: Minister, het is geruststellend te weten dat er in 2012 een duurzame oplossing zal komen. Ik ben het ermee eens dat er een tweesporenbeleid moet worden gevoerd.

Ik leg de nadruk op de scholen omdat men daar die jongeren bereikt die niet met hun ouders naar de Boekenbeurs gaan. Vaak is de school de eerste opstap.

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

De heer Bart Caron: Het is niet de eerste keer dat er een incident is met de Stichting Lezen en met die commissie. Ik heb in deze commissie al vragen gesteld over de samenstelling van de auteurslijst. Ik hoor van veel auteurs klachten die ik niet kan beoordelen vanop mijn stoel. Ik stel echter wel vast dat er tussen Boek.be en de Stichting Lezen een spanningsveld bestaat. En dat is niet nieuw. Dat heeft te maken met een verschillende visie op leesbevordering. Men zou kunnen stellen dat de Stichting Lezen een heel diepgaande, vrij fundamentele, op zich intellectueel correcte definiëring hanteert terwijl heel wat indieners een wat opener, democratiserende en toegankelijker vorm van leesbevordering voorstaan. Dit is een beleefde formulering om die spanning die er al lang is, te duiden.

Minister, die spanning moet op termijn weg geraken. Dit is geen gezonde situatie voor de leesbevordering.

De voorzitter: de heer Delva heeft het woord.

De heer Paul Delva: Wanneer ik bepaalde stukken uit het antwoord aan elkaar lijm, dan hoor ik dat de beoordelingscommissie Leesbevordering vindt dat het huidige programma te weinig de nadruk legt op het aspect lezen en leesbevordering zelf.

Wanneer ik kijk naar de initiële doelstellingen van de Stichting Lezen, dan stel ik vast dat die passen bij dat programma. Ik vraag me dan ook waarom de Stichting Lezen daar zelf van heeft afgezien.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Het klopt dat er een spanningsveld is. De heer Caron heeft dat voorzichtig geformuleerd. Dat is ook de reden waarom de Stichting Lezen niet betrokken is bij dat schoolprogramma op de Boekenbeurs. Dat is ook de reden waarom ik beide rond de tafel heb gebracht. Dat overleg moet een kans krijgen. Ik hoop dat de spanningen daarmee opgelost geraken. Het is niet goed dat er spanningen zijn.

We moeten natuurlijk ook begrijpen dat beide een ander uitgangspunt hebben. Boek.be heeft een commerciële insteek. Uitgeverijen en auteurs willen zo veel mogelijk boeken verkopen.

De Stichting Lezen heeft een ander uitgangspunt. Er zal dus altijd een gezonde spanning zijn. Er zijn wellicht ook andere spanningen tussen bepaalde sterke persoonlijkheden die heel gedreven te werk gaan. Men moet dat overstijgen. Er moet een goed beleid worden gevoerd. Daarbij hebben we zowel Boek.be als de Stichting Lezen nodig. Ik zal dit opvolgen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

**Vraag om uitleg van mevrouw Vera Jans tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over het verminderen van de subsidiëring van patiëntenorganisaties van ouderen en familieleden van mensen met geestelijke gezondheidsproblemen
- 2785 (2010-2011)**

De voorzitter: Mevrouw Jans heeft het woord.

Mevrouw Vera Jans: Vele organisaties in de welzijns- en gezondheidssector krijgen in het kader van vormingswerk subsidies vanuit het beleidsdomein Cultuur. Die verenigingen en organisaties werken vooral met vrijwilligers. De vormingsprogramma's die zij aanbieden, zijn dan ook van belang om hun vrijwilligerswerking in stand te houden en te kunnen uitbreiden.

In het kader van een herverdeling van het tewerkstellingsproject DAC (derde arbeidscircuit) is er beslist om de subsidies vanuit het beleidsdomein Cultuur aan een zestal patiëntenorganisaties te verminderen. Dit heeft rechtstreekse gevolgen voor hun personeelsbestand. Zo verliest ZitStil, een vereniging voor ouders met kinderen met ADHD, een derde van haar mankracht. Similes, een vereniging voor personen met psychiatrische problemen, verliest 4,5 van de 6 krachten.

Men vreest dat een groot deel van de dienstverlening aan gezinnen met een psychisch ziek gezinslid verloren gaat.

Het beleid inzake Welzijn en Gezondheid en het Vlaams regeerakkoord zetten sterk in op de vermaatschappelijking van de geestelijke gezondheidszorg (ggz). Dat kan alleen slagen wanneer de samenleving ontvankelijk is voor mensen met een geestelijk gezondheidsprobleem en een actief inclusiebeleid voert. Dat vereist het wegwerken van de bestaande drempels die ex- of huidige psychiatrische patiënten en hun familie ondervinden. Net om die reden beklemtonen wij de meerwaarde van organisaties zoals Similes.

Eind december 2010 is in de plenaire vergadering mijn voorstel van resolutie over de vermaatschappelijking van de ggz goedgekeurd. Daarin wordt onder meer gevraagd om de mantelzorgers van psychiatrische patiënten als partners in de zorg te erkennen en op maat te ondersteunen. Een zorg van velen voor velen vormt immers de kern van de vermaatschappelijking van de geestelijke gezondheidszorg. Partner, familie, vrijwilligers en mantelzorgers vervullen dan ook een belangrijke rol in de zorg voor en het versterken van de maatschappelijke positie van mensen met geestelijke gezondheidsproblemen. Vorming is hierin van wezenlijk belang.

Minister, op basis van welke criteria werd het tewerkstellingsproject DAC in het beleidsdomein Cultuur herverdeeld? Hoeveel werkingsmiddelen verliezen deze zes organisaties concreet door deze besparingsmaatregel? Hoeveel middelen zal deze maatregel in totaal opleveren? Zullen deze middelen opnieuw in de sociaal-culturele sector worden geïnvesteerd? Op welke manier? Hebt u overlegd met de coördinerende minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin over de gevolgen van deze besparingsmaatregel voor de betrokken patiëntenorganisaties?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Voorzitter, collega's, hoewel u het een aantal keren hebt gezegd, wil ik benadrukken dat het niet om een besparingsmaatregel gaat. Het betreft de regularisering van een DAC-project. Dat is een erg technische zaak die ik zal proberen uit te leggen. De basis voor deze regularisering is in de vorige legislatuur gelegd. Toen is met de hele sector en de belangenbehartigers overlegd. Er kwam een akkoord tot stand waar iedereen – dus ook de patiëntenorganisaties – mee akkoord gingen. In een rondschrijven van 7 mei 2009 werden de principes en afspraken die werden gemaakt met de sociaal-culturele sector, bevestigd en verankerd.

Deze principes en afspraken werden opgenomen in het besluit van de Vlaamse Regering van 29 april 2011. Heel concreet gaat het over de herverdeling – dus geen besparing – van de ex-DAC-functies die vanaf 2012 in het sociaal-cultureel volwassenenwerk zal gebeuren. Dat gebeurt op basis van de tewerkstellingscijfers van de betrokken sociaal-culturele organisaties in het tweede en derde kwartaal 2010. Volgens de afspraken van 2009 heeft elke organisatie recht op een gewaarborgde voorafname van een halve voltijdsequivalent (VTE). Dit kan worden aangevuld met een trekkingsrecht op een aantal VTE's. De berekening ervan gebeurt op basis van de verhouding van het aandeel van de tewerkstelling van een begunstigde organisatie in het geheel van de tewerkstellingscijfers tot het aantal voor herverdeling beschikbare ex-DAC-functies.

Op basis van dat trekkingsrecht kan er sprake zijn van een overtal of een ondertal in vergelijking met de huidige DAC-tewerkstelling van een organisatie. Op die manier hebben we een lijst van begunstigden met enerzijds de organisaties die in de herverdelingsoperatie moeten 'krijgen' – want in ondertal – en anderzijds de organisaties die moeten 'afgeven' – want in bovental. De opname van de trekkingsrechten gebeurt nadat de financiële tegenwaarde van de halve VTE ter beschikking van elke begunstigde is gesteld. In het voormelde uitvoeringsbesluit zijn verschillende stappen uitgewerkt die bepalen op welke manier dit moet gebeuren, uiteraard telkens binnen het beschikbare budget. Het gaat dus duidelijk niet om een besparing.

Zoals u zelf aangeeft, verliest Similes op basis van deze herverdeling op termijn 4,25 VTE. Voor het samenwerkingsverband Vijftact, waarvan ZitStil een lid is, gaat het om een verlies van 2,25 VTE. De inlevering wordt volgens artikel 8 van het besluit per beleidsperiode beperkt tot een derde van het totale aantal gesubsidieerde DAC'ers – uitgedrukt in VTE – die de organisatie op 30 juni 2010 in dienst had. Er is dus in een overgangperiode voorzien.

Voor Vijftact betekent dit vanaf 2012 een vermindering van de subsidies met een waarde van 1,66 VTE. Voor Similes gaat het om een vermindering met een waarde van 2 VTE. Alle organisaties waren hiervan in 2009 al op de hoogte gebracht, en in juni hebben zij de bevestiging daarvan ontvangen.

De DAC-regularisering is dus een herverdelende maatregel, en geen besparing. De herverdeling beoogt niets anders dan een billijke herschikking van de beschikbare ex-DAC-middelen tussen de organisaties die zijn erkend en gesubsidieerd in het kader van het decreet van 4 april 2003 betreffende het sociaal-cultureel volwassenenwerk. Voor het geheel van de sector gaan geen middelen verloren.

Zoals eerder gezegd, werd deze herverdeling al in het decreet van 7 mei 2004 in het vooruitzicht gesteld, en in 2009 in overleg met de sector uitgewerkt. Heel de herverdeling speelt zich af in de culturele sector zelf. De begunstigden van de herverdeling zijn geen welzijnsorganisaties maar erkende en gesubsidieerde organisaties die tot het domein van het sociaal-culturele volwassenenwerk behoren. Deze herverdeling is dus tot stand gekomen in overleg met de vertegenwoordigers van de sector. Uiteraard is ook overlegd met de minister van Welzijn, opdat hij kan nagaan hoe een en ander kan worden opgevangen. Maar de regeling zelf is met goedkeuring van de sector tot stand gekomen.

Ik hoop dat ik een aantal misverstanden heb weggewerkt. Dat neemt niet weg dat een aantal organisaties met een personeelsvermindering worden geconfronteerd. Het gaat dus niet om een besparing, maar om een herverdeling in de sector zelf.

Mevrouw Vera Jans: Ik dank u voor het duidelijke antwoord. Ik noteer dat het niet om een besparing, maar om een regularisering en herverdeling van middelen gaat. Het blijft natuurlijk een feit dat een aantal organisaties mensen verliezen. Ik blijf dat betreuren. Misschien kan een oplossing worden gevonden met deelname van andere beleidsdomeinen. Deze maatregel is tot stand gekomen na overleg, en het is belangrijk dat ik dat ook in mijn communicatie daarover vermeld.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Lieven Dehandschutter tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over BOZAR - 2866 (2010-2011)

De voorzitter: De heer Dehandschutter heeft het woord.

De heer Lieven Dehandschutter: Voorzitter, minister, collega's, begin vorige maand lasen wij in *La Libre Belgique* dat Fadila Laanan, uw collega van de Franse Gemeenschapsregering – of moeten wij zeggen 'de regering van de Fédération Wallonie-Bruxelles'? – kunstencentrum BOZAR te Vlaams vindt. Vooral in de beeldende kunsten ziet ze een "excessieve vervlaamsing". Ze dringt bij "haar" secretaris-generaal van de Franse Gemeenschap Frédéric Delcor aan op "een beter evenwicht". De heer Delcor is lid van de raad van bestuur van BOZAR. Dit bericht doet mij de wenkbrauwen fronsen.

De heer Delcor mag dan wel een ambtenaar zijn van de Franse Gemeenschap, in de raad van bestuur van BOZAR zetelen alleen personen die door de Federale Regering worden benoemd. De Vlaamse en Franse Gemeenschap hebben in het bestuur geen vertegenwoordigers. Als die bestuurders aan een instantie moeten rapporteren, dan is het uitsluitend aan de Federale Regering, en niet aan de Franse Gemeenschapsregering of de Vlaamse Regering. Volgens de logica van mevrouw Fadila Laanan zou elke Nederlandstalige bestuurder van een federale culturele instelling moeten rapporteren aan de Vlaamse minister van Cultuur, en dat is hun taak niet.

Als uw collega het heeft over "excessieve vervlaamsing", vragen wij ons ook af: waarover gaat dat precies? Waar knelt het schoentje? Gaat dat over het personeel, de tentoonstellingspolitiek, de personen die worden geselecteerd of over iets anders?

Mevrouw Laanan heeft blijkbaar ook goede voorbeelden en verwijst naar het kunstencentrum Wiels, dat volgens haar niet aan de euvels lijdt die zij BOZAR toedicht. Weet dan wel dat de Franse Gemeenschap 150.000 euro subsidies toekent aan Wiels en de Vlaamse Gemeenschap 600.000 euro. Is dat de verhouding die uw collega nastreeft: een peulschil betalen, maar daar wel evenredige vertegenwoordiging voor terugkrijgen? Betekent dat dan dat u als Vlaams minister van Cultuur nu op uw achterste poten zou moeten staan en de verfransing van Wiels zou moet aanklagen?

Ook de heer Van Der Taelen heeft er in de media op gereageerd. Deze discussie of deze herrie bewijst onder andere dat de federale culturele instellingen nog steeds in een zeer ongemakkelijke positie zitten. Cultuur was een van de eerste gemeenschapsbevoegdheden, maar, tegen die logica in, worden een aantal instellingen nog altijd door de federale overheid bestuurd en beheerd.

Als N-VA pleiten wij er al jaren voor om deze instellingen via een samenwerkingsverband te laten besturen door de twee gemeenschappen. Dat zou een logischere en betere situatie zijn

en beter passen in de staatsstructuur. Dan zou men niet meer via achterpoortjes moeten proberen druk uit te oefenen op bepaalde personen om iets gedaan te krijgen.

Minister, wat is uw reactie op de uitlatingen van uw collega van de Franse Gemeenschapsregering? Vindt u dat een minister van een andere gemeenschap via een ‘bevriend’ bestuurder druk kan zetten op een federale instelling?

Wat is uw reactie over de uitlatingen van uw collega met betrekking tot het kunstencentrum Wiels? Als we haar volgen in haar logica, laat Vlaanderen, u dus, zich daar rollen. Kunt u dat verduidelijken?

Bent u het met ons eens dat het beter zou zijn dat de federale culturele instellingen, volgens de logica van onze staatsstructuur, samen door de twee gemeenschappen zouden worden beheerd dan door de federale overheid? Zo ja, welke stappen kunt u zetten? Hebt u in dat verband al een initiatief genomen?

De voorzitter: De heer Arckens heeft het woord.

De heer Erik Arckens: Die federale culturele instellingen zijn een oud zeer. De vorige legislatuur hebben we daar dikwijls over gesproken en ons afgevraagd wat we daarmee moeten aanvangen. Mijnheer Dehandschutter, ik heb u gisteren naar uw bronnen gevraagd. U wou die uiteraard niet prijsgeven. Ik neem aan dat het juist is wat u hier zegt. De situatie is schrijnend en ik zeg u ook waarom.

Er zijn hier al pleidooien gehouden voor een cultureel verdrag tussen de Franse en de Vlaamse Gemeenschap, tussen u en mevrouw Laanan. We hebben discussie gehad over de cocommunautaire constructie voor Flagey. Ik heb minister Anciaux daarover ondervraagd en ook u, minister. Iedereen zegt telkens dat dat allemaal heel goed loopt.

Dit is een materie die de gemeenschappen voorlopig niet aangaat. Al vind ik de suggestie van de N-VA om de grote federale culturele instellingen te defederaliseren door ze door te verwijzen naar de gemeenschappen geen slecht idee, mits een aantal afspraken. Dit legt meteen pijnpunten bloot. Het is ook een vorm van cultureel imperialisme aan Franstalige kant. Iedereen zegt telkens dat de Vlaams-nationalisten overdrijven, maar hoe haalt de Franse minister het in haar hoofd om te klagen over een vervlaamsing van BOZAR terwijl daar uiteraard geen sprake van is?

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

De heer Bart Caron: Ik wil me aansluiten bij de vraag van de heer Dehandschutter, die terecht is. Ik vind het jammer, want ik had het gevoel dat er een verstandhouding was ontstaan naar aanleiding van dat cultureel akkoord. Ik hoor in de wandelgangen dat er hard is gewerkt aan een potentiële tekst voor zo’n akkoord. Wat ik nog meer betreurt, zijn de uitspraken van mevrouw Laanan over het artistieke programma van BOZAR, waarbij de te grote aanwezigheid van Vlaamse kunstenaars als een kritiek werd genoemd. Ik denk dat zelfs de naam van Luc Tuymans gevallen is. Men weet in Wallonië blijkbaar niet dat hij de curator is van de Waalse inzending in Venetië. Ik zal het niet verklappen.

Het is jammer dat het gebeurt. Het is geen hoopvol teken in het licht van zo’n cultureel akkoord, dat u toch zou moeten kunnen afsluiten. Ik hoop dat het kan worden herleid tot een partijpolitiek incident, een kwestie van interne profilering van mevrouw Laanan, om haar eigen ambities in Brussel waar te maken. Wij geven meer geld aan BOZAR dan de Waalse vrienden van de Franse Gemeenschap, maar ik wil dat niet als argument gebruiken. Het getuigt wel van een gebrek aan respect. De heer Van Der Taelen, onze Luckas, heeft in een opiniestuk in de krant dezelfde kritiek geuit. Dit is er echt over.

De voorzitter: De heer Van Dijk heeft het woord.

De heer Wim Van Dijk: De uitspraak van mevrouw Laanan doet de heer Dehandschutter misschien de wenkbrauwen fronsen, mij choqueert ze, in de eerste plaats vanwege de

woordkeuze: ‘excessief’. Ze heeft het over een uitwas. In verband met cultuur en zeker beeldende kunst vind ik dat een onaanvaardbare uitspraak. Ze wekt de indruk dat het slaat op de beeldende kunsten, dat er in feite te veel Vlaamse kunstwerken in BOZAR worden tentoongesteld. Daarbij beschouwt ze blijkbaar de heer Delcor als een stroman van de Franse Gemeenschap in de raad van bestuur. Zo initieert ze een Vlaamse-Franstalige tweestrijd binnen die raad van bestuur. Wat is trouwens ‘een goed evenwicht’? Is dat bereikt als er 80 procent Franstalige kunstwerken, wat dat dan ook moge zijn, en 20 procent Vlaamse kunstwerken hangen in BOZAR?

Ik ben het in principe wel eens met de heer Dehandschutter dat dergelijke instellingen gedefederaliseerd dienen te worden. Maar in Brussel, dat weten we allemaal, betekent dat cobesturing, en dat zal zeker niet de gemakkelijkste oplossing zijn. Kijk naar dit incident. Bonne chance met het intercultureel akkoord tussen de Franse Gemeenschap en Vlaanderen! We weten hoe moeilijk het al is om dergelijke federale instellingen volledig over te hevelen. Dat leert de plantentuin in Meise ons. Hoe dan ook, deze onduidbare uitspraken van mevrouw Laanan schreeuwen om een reactie.

De voorzitter: Mevrouw Idrissi heeft het woord.

Mevrouw Yamila Idrissi: De uitspraken van mevrouw Laanan zijn te betreuren. Ik heb dat ook in een lezersbrief laten weten aan mevrouw Laanan. Ze zijn ook te betreuren omdat vanuit diverse hoeken de wenkbrauwen werden gefronst. Dit is niet de Fadila Laanan zoals we ze kennen. Ik weet wel dat ze in twee dossiers uitspraken heeft gedaan, maar ze vielen daardoor des te meer op en vallen te betreuren.

De voorzitter: De heer Delva heeft het woord.

De heer Paul Delva: Net zoals andere collega’s was ik hoogst verbaasd toen ik de uitspraken van minister Laanan las in de kranten. Het zijn heel ongelukkige uitspraken. Mijn verbazing was des te groter omdat u, minister, een paar keer hebt meegegeven dat u in een goede verstandhouding kon werken met minister Laanan en dat het op het vlak van het samenwerkingsakkoord vooruitgaat dankzij een nauwe samenwerking.

De federale culturele instellingen zijn een heel moeilijk verhaal. De heer Dehandschutter heeft het over het overdragen naar de twee gemeenschappen. We kunnen daar voorstander van zijn, maar ik denk dat het zelfs binnen het kader van het samenwerkingsakkoord een heel moeilijke oefening zal worden omdat je instellingen zult krijgen die van twee kanten worden aangestuurd. Het enige voorbeeld dat echt cocommunaire is, Flagey, is daar geen fraai voorbeeld van. Maar zoals de federale culturele instellingen functioneren, is het ook niet goed. Ik weet wel dat dat volledig ontsnapt aan onze bevoegdheid, maar de aansturing, de ondersteuning en de begeleiding daarvan naar de toekomst, is werkelijk ondermaats. Vroeg of laat, maar liefst vroeg, moet daar een oplossing voor geboden worden.

Ik hoor een aantal collega’s het hebben over de onduidbare uitspraken van minister Laanan die schreeuwen om een reactie. Ik vind dat ook, maar ik pleit ervoor om niet in dezelfde val te trappen waarin zij is getrapt. Wij moeten niet met eenzelfde ongekenste heftigheid dingen gaan beweren waar we later spijt van kunnen krijgen. Ik denk dat we daarin assertief en duidelijk moeten zijn, heel goed het kader moeten schetsen waarin we willen functioneren en heel goed uitleggen waarom haar uitspraken voor ons niet door de beugel kunnen. Dat moeten we wel op een zodanige manier doen dat we in de federale instellingen maar ook de cocommunautaire instellingen, zoals Flagey, op langere termijn moeten kunnen blijven samenwerken.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Bozar stelt zijn artistieke programmering onafhankelijk op. De Vlaamse Gemeenschap mengt zich daar absoluut niet in. Ook andere gemeenschappen kunnen dat niet doen. Het actieplan en het specifieke programma van Bozar, waar wij

uiteraard wel rechtstreeks steun voor geven, wordt wel aan ons voorgelegd en beoordeeld, bijvoorbeeld als we een extra ondersteuning geven voor een bepaald project. Ik ga ervan uit dat dit ook zo is voor de Franse Gemeenschap.

Bozar heeft een heel belangrijke internationale dimensie en is verplicht om een heel selectief programma te hanteren dat de internationale kwaliteitstoets moet doorstaan. Hierbij lijkt mij een overweging als zou er een onevenwicht zijn tussen Vlaamse en Franstalige aanwezigheid in Bozar, totaal ondergeschikt aan de artistieke keuzes die daar moeten worden gemaakt. Ik ben het dus absoluut niet eens met de uitspraak van minister Laanan.

Wiels is ook een internationaal laboratorium voor creatie en spreiding van hedendaagse kunst. Op korte termijn heeft het centrum een belangrijke positie verworven in het Vlaamse, Belgische en internationale kunstenlandschap. De organisatie wordt structureel gesubsidieerd in het kader van het Kunstendecreet voor een bedrag van 600.000 euro. De beslissing tot subsidiëring werd genomen na positief advies van de beoordelingscommissie Beeldende Kunst.

Ik subsidieer het kunstencentrum Wiels omwille van zijn internationale artistieke betekenis. Ik ben ook fier dat diverse Vlaamse kunstenaars de voorbije jaren een presentatie hebben gekregen in Wiels: Jef Geys, Benjamin Verdonck, Luc Tuymans, David Claerbout, Sven Augustijnen enzovoort. Ik voel mij dus zeker niet achteruitgesteld of gerold. Dat gebeurt allemaal correct. Het is trouwens zo dat Wiels op een performante manier wordt geleid door een bijzonder enthousiast en bekwaam Vlaming, met name Dirk Snauwaert die met een open geest naar Brussel kijkt, maar ook naar de andere gemeenschappen en het buitenland en een echt hedendaags kunstencentrum heeft dat op de internationale kaart staat.

Wat betreft uw vraag over de federale culturele instellingen en de staatsstructuur, heb ik al een aantal keer gezegd dat er gesprekken zijn met minister Laanan, maar ook met de federale overheid. Ik denk dat het niet zinvol is om deze problematiek nu tot een polemiek te brengen of daarover problematische uitspraken te doen. Ik ga in de richting van wat de heer Delva zegt, namelijk dat we dit niet op de spits moeten drijven. Dat is mijn houding niet. Dat neemt niet weg dat ik vind dat het niet nuttig is om dergelijke uitspraken te doen.

Het klopt dat de meeste van de federale instellingen een soort wetenschapsinstelling zijn. Ze hebben allemaal een ander statuut. Het zit heel raar in elkaar. Voor sommigen is het absoluut niet logisch dat ze nog federaal zijn. Ik ben benieuwd wat er in het federaal regeerakkoord en de communautaire onderhandelingen over wordt gezegd. Ik wil dat eerst een kans geven. Verandert er niets, dan moeten we de situatie bekijken en in overleg gaan. Verandert er wel iets, dan kan er een opportuniteit in zitten voor ons.

Collega's, ik ben niet gelukkig met die uitspraak. Ik vind ze niet wijs. Ze stoelt op niets. Ik ben niet van plan om dat op de spits te drijven. Dat neemt niet weg dat ik al kenbaar heb gemaakt dat ik het minder gelukkig vind dat die uitspraak is gedaan.

De voorzitter: De heer Dehandschutter heeft het woord.

De heer Lieven Dehandschutter: Minister, u hebt klare taal gesproken. U hebt uitdrukkelijk gezegd dat u niet gelukkig bent met de uitspraken van uw collega en het fundamenteel met haar oneens bent. Ik noteer ook dat u zegt dat een minister individuele bestuurders moet benaderen als men misnoegd is over een aantal zaken, terecht of niet terecht. Ik kan me wel inbeelden dat u als minister rechtstreeks aan de instelling bepaalde vragen of desiderata kenbaar zou maken, maar dat is iets totaal anders dan via via te proberen een bepaald beleid te beïnvloeden. Het is misschien nuttig te weten dat de heer Delcor ooit kabinetschef is geweest van Elio Di Rupo. De 'ons kent ons'-mentaliteit wordt daar nog altijd druk beoefend.

We hebben met de commissie onlangs nog een bezoek gebracht aan Bozar. Ik ben heel blij dat Bozar wordt gesteund en zijn programmatie uitstippelt op basis van een internationale kwaliteitstoets. Ik deel volledig uw mening in uw appreciatie en benadering van de

ondersteuning van het kunstencentrum Wiels. Ook dat heeft een belangrijke internationale betekenis voor degenen die daar aan bod komen, en is ook voor Vlaanderen een internationaal venster op de wereld. Dat getuigt van een ingesteldheid met een open geest.

Minister, wat betreft de positie van de federale culturele en wetenschappelijke instellingen, vind ik het positief dat u blijft hopen en wat dat betreft gesprekken wilt aangaan en voortzetten met de Franse Gemeenschap en de federale overheid. Het zal nooit gemakkelijk zijn om de instellingen die in Brussel gevestigd zijn, te runnen. Het zou logisch zijn dat dergelijke instellingen in cobeheer tussen Vlaanderen en de Franse Gemeenschap in de toekomst zouden worden bestuurd.

De voorzitter: De heer Van Dijck heeft het woord.

De heer Wim Van Dijck: De minister gaat er voetstoots van uit dat de onafhankelijkheid van de bestuurders door elke gemeenschap gegarandeerd wordt. Voor de Vlaamse Gemeenschap zal dat wel het geval zijn, maar de uitspraken van minister Laanan doen vermoeden dat dat alvast bij de heer Delcor niet het geval is. Ze legt hem op zijn minst een soort schatplichtigheid op ten aanzien van haar zelve. Als de raad van bestuur op zijn onafhankelijkheid zou staan, zou ik op zijn minst die man vragen om zijn positie in dezen duidelijk te maken. Maar dat valt natuurlijk buiten onze bevoegdheid.

Minister Joke Schauvliege: Wij hebben geen mensen die door ons aangeduid zijn in de raad van bestuur. Dat is een federale instelling. Op dat vlak zijn we daar dus niet echt betrokken.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Yamila Idrissi tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over het Vlaams-Nederlands Huis deBuren - 7 (2011-2012)

De voorzitter: Mevrouw Idrissi heeft het woord.

Mevrouw Yamila Idrissi: Voorzitter, minister, collega's, sinds de indiening van mijn vraag om uitleg zijn er in de media al een aantal uitspraken geweest over dit onderwerp. Er is een zekere onduidelijkheid in dit dossier. Ik zal naar aanleiding van de uitspraken in de media dan ook nog enkele aanvullende vragen stellen.

Het Vlaams-Nederlands Huis deBuren, dat in 2004 werd opgericht door de Vlaamse en Nederlandse regeringen als culturele organisatie en als een ruimte voor debat en reflectie, is gehuisvest in Brussel. In 2007 diende deBuren een aanvraag voor stedenbouwkundige vergunning in bij het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest voor hun negentiende-eeuwse pand in de Leopoldstraat.

Minister, in uw antwoord van 29 september 2010 liet u het parlement weten dat de Overlegcommissie Stedenbouw van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest een verdeeld advies uitbracht over het ingediende bouwdoossier. Zo gaven de vertegenwoordigers van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest een positief advies, op voorwaarde dat het bouwprofiel zou worden aangepast aan de Wolvengracht en niet aan het bestaande gebouw langs de Leopoldstraat. De vertegenwoordigers van de stad Brussel gaven echter een ongunstig advies, omdat er in onvoldoende woonruimte werd voorzien.

Op 28 september 2010 gaf u melding van het feit dat dit advies nog niet officieel bezorgd was aan het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest. Daardoor kon er nog geen beslissing worden genomen.

Hebt u weet van de actuele situatie van de betreffende bouwaanvraag van het Huis deBuren? Wat zijn de recente ontwikkelingen in dit dossier? In de media hebt u gezegd dat er een uitstel komt van de bouwplannen. We vernamen via de media ook dat de directeur van

deBuren, Dorian van der Brempt, geen uitstel wil en zelfs niet meer wil dat het bouwproject er komt. Hij vraagt om het geld gewoon ter beschikking te krijgen om het bestaande gebouw te renoveren. Wat is nu de precieze stand van zaken? Gaat het om uitstel of om afstel? Als het om uitstel gaat, wat is dan de timing van het bouwproject?

Ik vind dat we hier internationaal een mal figuur slaan: Vlaanderen, omdat het een gemeenschappelijk project is met Nederland, en Brussel, omdat men niet in staat blijkt om een bouwvergunning af te leveren. Ik vind het een zeer slecht signaal voor Brussel. Het wordt bijna onmogelijk om in Brussel te bouwen. Het lijkt wel een processie van Echternach.

Als het om afstel gaat en er helemaal geen nieuwbouw komt, dan valt het te betreuren dat het beroemde café Dada daarvoor is moeten sneuvelen en dat ook de beschermde vijgenboom, waar zoveel over gepalaverd is, de verhuis niet heeft overleefd.

Oorspronkelijk was er 5 miljoen euro uitgetrokken voor de bouw. Als blijkt dat het alleen maar om een renovatie gaat, wat op zich een terechte keuze kan zijn, waar gaat die andere 4 miljoen euro dan naartoe? En wat zal de herbestemming worden van die lap grond? Ik mag hopen dat het geen stadskanker wordt.

De voorzitter: De heer Delva heeft het woord.

De heer Paul Delva: Voorzitter, minister, collega's, ik deel de bekommernis van mevrouw Idrissi over het Vlaams-Nederlands Huis deBuren. Ik heb daar al een paar parlementaire vragen over gesteld. Ik had eerst een vraag gesteld in de commissie Brussel, aan minister Smet, maar die heeft mij doorverwezen naar minister Schauvliege. Op basis van het laatste antwoord, dat ik vorige week ontving, zijn een aantal elementen in de pers naar buiten gekomen.

Het is altijd interessant om nog wat bijkomende informatie op te vragen, wat mevrouw Idrissi vandaag doet. Ik ben dan ook benieuwd naar de antwoorden die de minister zal geven.

Eén ding is al duidelijk, mevrouw Idrissi: de vijgenboom is niet meer, maar u weet dat de platanen tenminste gered zijn. *(Gelach)*

De voorzitter: De heer Van Dijck heeft het woord.

De heer Wim Van Dijck: Minister, ik wil ook peilen naar de precieze stand van zaken. Ik heb de indruk dat men bij deBuren het hele 'zottekesspel' een beetje moe is geworden. Deze zaak getuigt niet alleen van het administratief-institutioneel kluwen waarin we ondertussen terecht zijn gekomen – het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest versus de stad Brussel en zo meer –, maar het ruikt ook weer sterk naar pesterij. In Vlaanderen is het ook niet altijd gemakkelijk om vergunningen te krijgen, maar vier jaar is wel erg lang. En er zijn al voorgaande incidenten. Ik verwijs naar de story met het Pathé Palace indertijd, en nu weer met de Vlerick School, de beurs enzovoort. Telkens als Vlaanderen zijn vastgoedpatrimonium in Brussel wat tracht te valoriseren of uit te breiden, is er wel ergens een probleem.

Ook dit is intussen verworpen tot een symbooldossier. Het is des te erger, omdat nu ook Nederland mee in het spel is. Nederland begrijpt dit soort bijna sektarische toestanden absoluut niet.

Minister, hebt u in dit dossier al enig overleg gehad met het gewest of de stad Brussel?

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

De heer Bart Caron: Voorzitter, minister, collega's, het bericht in de pers had mij in de pen doen kruipen, maar er was al een vraag van de collega. De thematiek beroert in elk geval heel veel mensen.

Het is een dossier dat onder een ongelukkig gesternte tot stand is gekomen. We mogen de schuld in dit dossier niet alleen bij de boze Franstaligen leggen. Er is van bij het begin een

dossier gemaakt dat geen rekening hield met een aantal eisen die in het gewest geldig zijn, namelijk dat je in een aantal woningen moet voorzien, wat niet gebeurd is. Ook voor de hoogte van de kroonlijst wist men op voorhand dat er een uitzonderlijke regeling gold. Men heeft bij wijze van spreken aan de bevoegde overheid bijna de gelegenheid gegeven om 'neen' te zeggen in dit dossier.

Ik betreur, minister, dat de dienst Gebouwen van de Vlaamse overheid en de mensen die met FoCI werken, blijkbaar onvoldoende moeite hebben gedaan om die plannen in de loop van de rit aan te passen zodat ze voldeden aan de vereisten die hier gesteld worden. Klopt dat? Het zou ook goed zijn dat we een aantal oplossingen bij onszelf zoeken.

Ik begrijp dat u voorrang geeft aan de renovatie van het bestaande gebouw. Dat beantwoordt ook aan de vraag van de Buren zelf. Dat is prima. Betekent dat dan een heroriëntering van de middelen die daarvoor uitgetrokken waren? Komt er dan nog een nieuw project, een project dat wél beantwoordt aan de bouwkundige vereisten die worden gesteld in Brussel? Dat is een essentiële kwestie.

Als er zo'n project komt, welke timing hebt u in uw hoofd? Is er recent, over deze beslissing, gepraat met Den Haag? Had u overleg met uw Nederlandse collega van Buitenlandse Zaken of van Cultuur?

De voorzitter: De heer Arckens heeft het woord.

De heer Erik Arckens: Ik ben heel blij dat mevrouw Idrissi die boom vermeldt. Dat staat niet in de oorspronkelijke vraagstelling. Ik herinner me dat – onder meer – Sven Gatz nog over die boom gesproken heeft. Wanneer is die boom verplaatst? Bomen kunnen een rol spelen in de achtertuin van cultuurhuizen.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mevrouw Idrissi, u voelt zich in snelheid gepakt door de pers. Vóór u diende de heer Delva al een schriftelijke vraag in. Hij kreeg een correct antwoord en zo is de bal aan het rollen gegaan.

Ik zal alles nog eens op een rijtje zetten. De bouwaanvraag is ingediend in 2007. Dat is al heel lang geleden. Er is inderdaad nog altijd geen bouwvergunning afgeleverd door de stad Brussel. Er zijn in het verleden al vragen gesteld over dit dossier. Er zijn met de stad Brussel heel wat overlegmomenten geweest om te proberen daaruit te geraken en het nieuwbouwproject te realiseren.

Het probleem zijn de stedenbouwkundige voorschriften van de stad Brussel. Die leggen de aanwezigheid van x aantal woningen op als iemand een kantoorgebouw zet. Die regel geldt voor heel de stad Brussel. Dat is het grootste knelpunt. Die eisen passen moeilijk in het concept.

Het Fonds Culturele Infrastructuur (FoCI) dat in dit project als bouwheer optreedt, werd evenwel nooit officieel op de hoogte gebracht. Het dossier is nog altijd hangende bij de stad Brussel. Dat is een zeer bizarre situatie, ik weet het.

Mijnheer Caron, u laat uitschijnen dat er te weinig inspanningen zijn geleverd door het FoCI en de dienst Gebouwen. Dat klopt echt niet. Het fonds werkt bijzonder goed, ze hebben dit dossier echt ter harte genomen. Er zijn vergaderingen geweest waar afspraken werden gemaakt die nadien niet werden uitgevoerd. Het is bijzonder moeilijk, het is niet evident.

Wij gaan ervan uit dat het ingediende dossier geen bouwvergunning zal krijgen en dat we beter naar andere oplossingen zoeken dan te blijven en blijven wachten op een officiële reactie. Er is immers voldoende overleg geweest met de betrokken stadsdiensten en het dossier is ook besproken met het Brusselse Gewest. Bij een beroep zou dat immers ook op hun tafel kunnen komen.

Rekening houdend met de onmogelijkheid om een bouwvergunning te krijgen, willen we op korte termijn een andere oplossing voor deBuren. We hadden inderdaad een goede afspraak met Nederland. We willen in die constructieve geest voortwerken. Voor deBuren is het ook absoluut geen aangename situatie. Daarom ben ik ingegaan op hun voorstel om het bestaande gebouw in de Leopoldstraat te renoveren. De renovatie betekent geen functiewijziging van het gebouw en zal perfect voldoen om deBuren te huisvesten. Door deze beslissing zal deBuren op korte termijn over een mooie, representatieve en functioneel bruikbare locatie beschikken waar zowel bezoekers als gebruikers zich thuis voelen. Het is de bedoeling dat de werken uiterlijk tegen eind 2012 zijn afgerond, al is het delicaat om ons vast te pinnen op deadlines. Het zou redelijk vlot kunnen gaan.

Dit betekent dat de nieuwbouwplannen alvast in de nabije toekomst worden uitgesteld. Het is nog altijd hangende, het is dus ook niet ingetrokken, er is niets definitiefs, maar ik hoop er niet meer op. Dat neemt niet weg dat er nog een mirakel zou kunnen gebeuren. Ik heb mijn Nederlandse collega's hierover ingelicht. Het gaat zowel over de minister van Cultuur als die van Buitenlandse Zaken.

Nogmaals, het is de stad Brussel die eerste vergunningverlener is. Zolang de procedure loopt, wordt het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest niet betrokken bij het dossier. Tot vandaag kreeg de bouwheer geen antwoord.

Er is heel wat overleg geweest, mijnheer Caron. Het FoCI heeft echt zijn best gedaan, en ook wij. Het zit muurvast. Er is geen beslissing, zelfs geen negatieve. Dat is echt bizar. Dit is geen fraai dossier. Dit is bijzonder jammer. Ik ben me ervan bewust dat we er internationaal, ten opzichte van Nederland, niet goed uitkomen. Ik heb wel de indruk dat iedereen nu blij is dat er een oplossing komt. We hebben gedaan wat we kunnen.

De voorzitter: Mevrouw Idrissi heeft het woord.

Mevrouw Yamila Idrissi: U geeft ons heel wat informatie, minister. Ik blijf wat op mijn honger zitten. We weten niet of het uitstel is of afstel. Er moet duidelijkheid komen. Als de huidige directie van deBuren niet meer echt overtuigd is van de noodzaak, dan kan men ook de bouwaanvraag intrekken, lijkt me.

Wat gaat er met die resterende 4 miljoen euro gebeuren? Er was oorspronkelijk 5 miljoen euro gereserveerd. 1 miljoen euro gaat naar de renovatiewerken.

Wat gaat er nu gebeuren met die stadskanker die daar ligt? Wordt daarover nagedacht? Krijgt die grond een herbestemming? Het is echt een lege plek in het midden van de stad. Dat is geen fraai zicht in een van de mooiste delen van Brussel. Daar moet op heel korte termijn een oplossing voor komen. Misschien kan die 4 miljoen euro daarnaartoe gaan?

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

De heer Bart Caron: Ik wil mijn waardering uitspreken, minister, voor uw inspanningen voor de renovatie en de beslissing daartoe. Ten opzichte van het FoCI wil ik genereus zijn, maar over de dienst Gebouwen heb ik vragen. Het is natuurlijk makkelijk om iemand te beschuldigen als die zich niet kan verweren.

Ik heb een advies. Begraaf het huidige plan, dat nog door het kantoor van Bob Van Reeth werd gemaakt. Ik zou u willen vragen of er dan ook een nieuw project komt, een project dat beantwoordt aan de eisen inzake de woongelegenheden ter hoogte van het gebouw.

Ik zou dan voorstellen om een volledig nieuw project te maken en om daarvoor ten minste al de voorbereidende denkoefening op te starten. Bent u daartoe bereid? En zo ja, op welke termijn meent u vooruitgang te boeken in dit dossier?

Mijn voorstel komt overigens overeen met het voorstel van deBuren. Ik denk niet dat het juist is om te stellen dat het voor deBuren niet meer hoeft. Men is het terecht beu dat het bestaande gebouw in slechte staat blijft omdat de nieuwbouw niet wordt gerealiseerd. De optie om het

bestaande gebouw te renoveren, is de juiste, maar dit betekent niet tegelijkertijd het schrappen van een nieuw project. Misschien moet gedacht worden aan een iets meer bescheiden project dat beantwoordt aan de vereisten, want dat lijkt me wel verdiend. Komt er een nieuw project? Hoe ziet u dat dan?

De voorzitter: De heer Van Dijck heeft het woord.

De heer Wim Van Dijck: Voorzitter, ik hoor de minister zeggen dat het FoCi het dossier goed had voorbereid. Er zullen wel fouten in gestaan hebben, maar me dunkt dat die op vier jaar kunnen worden rechtgezet. Ik hoor ook dat er ondertussen voldoende overleg is geweest. Dat sterkt mij alleen in de overtuiging dat er ergens – en ik druk het zacht uit – enige onwil mee gemoeid is.

Ik ben inderdaad wel blij dat er nu een renovatie van het bestaande gebouw zal komen. Dat zal aan deBuren de présence geven die het verdient.

Ik voel ook wel iets voor het denkspoor van de heer Caron. We mogen inderdaad niet opgeven. Het bestaande project zal er waarschijnlijk nooit komen, dat kunnen we nu wel stellen, maar we mogen niet opgeven en we moeten dan inderdaad voor een nieuw project gaan.

De voorzitter: Mevrouw Idrissi heeft het woord.

Mevrouw Yamila Idrissi: Ik wil nog even inpikken op wat de heer Caron zei. Hij stelt dat deBuren het getouwtrek eigenlijk een beetje beu zijn, maar dat ze het nieuwe gebouw niet opgeven. Ik heb in de krant gelezen, ik meen in De Standaard, dat ze toch afzien van een volledige nieuwbouw, omdat ze weten dat daar geen bijkomende werkingsmiddelen aan verbonden zijn. In dat opzicht lijkt het me wijs om de vlucht vooruit te nemen.

De voorzitter: De heer Delva heeft het woord.

De heer Paul Delva: Ik wil nog even reageren op wat er werd gezegd inzake pesterijen en zo meer. Al wat met stedenbouw in Brussel te maken heeft, is buitengewoon complex. Soms is er sprake van manifeste onwil tegenover Nederlandstalige projecten, dat staat buiten kijf, maar dat is niet altijd het geval. Er zijn ook heel veel Franstalige organisaties die ook met hun kop tegen de muur lopen. Kafka loopt soms rond in Brussel. Ik ken de technische aspecten van dit dossier onvoldoende om erover te kunnen oordelen, ik meen dat FoCI absoluut zijn best heeft gedaan, maar we mogen niet achter elke weigering of vertraging manifeste onwil zien, want dat klopt niet. Maar laat het duidelijk zijn: soms is dat wel het geval.

Er komt dus een renovatie van het gebouw. De vraag is wat er op langere termijn zal gebeuren. Misschien moeten we eerst nagaan in welke mate het gebouw dat nu wordt gerenoveerd – en ik hoop dat het een kwaliteitsvolle renovatie zal zijn – toch nog zou kunnen voldoen. Ik heb daar momenteel geen zicht op en ik weet ook niet hoe het in de toekomst verder moet, maar op korte termijn lijkt me dat geen slechte oplossing.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Het project is nog niet volledig begraven. De aanvraag tot bouwvergunning loopt nog altijd. Die is ingediend in Brussel. Ik vind het essentieel om te benadrukken dat ik niet van plan ben om de aanvraag voor het bouwdoossier niet gewoon in te trekken. Ik ben er absoluut nog niet van afgestapt.

Het is ook jammer dat er in het overleg vaak bepaalde afspraken worden gemaakt, die dan toch niet echt tot een oplossing komen. Ik laat de aanvraag lopen. Daar zijn meerdere redenen voor, maar die kan ik niet allemaal in het verslag laten opnemen. Ik ben wel bereid om aan wie dat wenst, wat meer verduidelijking te geven buiten deze commissievergadering.

Wat gebeurt er met de plek? Voorlopig loopt de bouwaanvraag, maar in het geval dat wij de weigering krijgen, dan moeten we zoeken naar een totaal nieuw concept. Het is inderdaad de bedoeling om iets met die plek te doen.

De middelen, de 4 miljoen euro, zijn inderdaad effectief bestemd voor dat project. Het is niet zo dat het geld er is en dat we het zomaar voor iets anders kunnen gebruiken. U kent de wetten van de begroting, u weet hoe de overheid werkt. Het is niet evident om de middelen een-twee-drie voor iets anders te bestemmen. Voorlopig blijven ze daarvoor staan en wordt een deeltje gebruikt voor de renovatie. We moeten afwachten, maar er wordt inderdaad al gedacht aan een andere mogelijkheid voor de site.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

**Vraag om uitleg van de heer Erik Arckens tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de maatregelen om onafhankelijke boekhandels te doen overleven
- 73 (2011-2012)**

De voorzitter: De heer Arckens heeft het woord.

De heer Erik Arckens: Voorzitter, minister, collega's, ik had een beetje gevreesd dat ik hier op een laat uur alleen zou zitten met u en met de minister, en dat er geen belangstelling zou zijn voor deze vraag. Kijk eens aan hoe een mens zich kan vergissen. *(Opmerkingen)*

Voorzitter, mijn vraag betreft de boekhandels. U kent mijn bezorgdheid daarover. Minister Muyters heeft gisteren naar aanleiding van een debat over jobs en dergelijke, gezegd dat het kan dat iemand in een bepaalde richting is afgestudeerd en dan plots zin heeft om iets anders te doen. Mijn grote droom was altijd om een boekhandel uit te baten. Misschien komt het er nog van, over een jaar of drie. Misschien ook niet. Als het ervan komt, hoop ik u allen als klant te hebben. Ik zou zeggen: kom niet allemaal tegelijk en leg een zekere ernst aan de dag. Ik zal u allemaal vriendelijk behandelen. *(Opmerkingen)*

Tot hier mijn inleiding. Ik heb hier op 21 november 2007 een actuele vraag over gesteld. Als ik me niet vergis, had ik het toen onder meer over een boekhandel in Mol die over de kop dreigde te gaan. Onlangs hebben de heren Geysels en Van Baelen in De Morgen opnieuw de noodklok geluid over het mogelijk teloorgaan van de onafhankelijke boekhandel. Ik situeer de problematiek een beetje op basis van hun gegevens en de gegevens die ik destijds heb gebruikt.

In Vlaanderen is er de Standaard Boekhandel-keten. Daarnaast zijn er 138 niet geketende boekhandels. De groei van de Standaard Boekhandel is natuurlijk te danken aan de eigen dynamiek en de strategische langetermijnaanpak. De onafhankelijke boekhandels zijn op korte termijn met uitsterven bedreigd of zullen in felle mate achteruitgaan. Ze zijn onvoldoende strategisch gewapend en te weinig kapitaalkrachtig om de uitdagingen van de toekomst aan te kunnen. Ze zijn kleinschalig, wat een aantal voordelen heeft zoals klantvriendelijkheid, optimale betrokkenheid, cultureel engagement, liefde voor het boek enzovoort. Dat is vaak te danken aan de familiale structuur van die boekhandels. Ik heb er hier in Brussel een aantal teloor weten gaan. Dat doet een boekenvriend pijn.

Ook andere zaken kunnen het mogelijk uitsterven van die boekhandels versnellen. Ik heb het dan over de verschuiving van omzet naar andere niet-gespecialiseerde boekenkanalen zoals supermarkten en internet. We horen dat ook antiquariaatboekhandels het niet goed doen. Men kan nu alles bestellen via internet.

Er is ook een verhoogde druk op de fragiele marges door prijsacties. Ik verwijs naar de Fnac. Er zijn de stijgende kosten van personeel en huur. Dat kan men wel opvangen in grote ketens, maar niet in een kleine boekhandel. Verder zijn er de dalende inkomsten doordat de verkoop van schoolboeken naar de uitgevers verschuift. Er is ook de steeds kortere levensduur van nieuwe titels en de concentratie op bestsellers die wordt gevoed door bestsellerslijsten die zijn ontstaan naar analogie met pophitlijsten. Voor mensen die niet echt thuis zijn in de

wereld van het boek verkleint de kennis van wat er werkelijk bestaat op de boekenmarkt in het Nederlandse taalgebied. Men ziet maar tien titels. Aangezien die allemaal worden besproken in de bijlagen van De Morgen en De Standaard, gaat men ervan uit dat dit de boeken zijn die men moet kopen.

Verder is er de keuzeverlamming en de inkoopstop. Een boekhandel als Raaklijn kan geen tien boeken opslaan als het geen bestsellers zijn of als die niet worden besproken. Die tien boeken kunnen heel goede boeken zijn die echter nooit worden besproken. Ik kan daar tal van voorbeelden van geven.

Betekenisvol is ook de grote kapitaalbehoefte voor de financiering van de boekenvoorraad en de overbrugging van de klantenkredieten die omwille van een zwakke, al dan niet familiale kapitaalstructuur leidt tot afhankelijkheid van de leverancierskredieten en bankleningen.

Wie dus vooruitziet, weet dat de komende jaren een aantal van deze waardevolle onafhankelijke Vlaamse boekhandels die gebouwd zijn op traditie, zullen verdwijnen. De liefde voor het vak, de zorg om de leescultuur, de klantvriendelijkheid enzovoort zullen verdwijnen. De heren Geysels en Van Baelen zeggen het als volgt: “Elke van deze hoger beschreven factoren is niet levensbedreigend, maar het samengaan van deze elementen leidt in zijn totaliteit tot verstikkingsverschijnselen en uiteindelijk tot sluiting of faillissement.”

Daarbij komt dan ook nog de internetconsument die in actie treedt en zelf op zoek gaat naar een aanbieder.

Minister, enkele jaren geleden heb ik naar aanleiding van een concrete zaak toenmalig minister Anciaux daarover bevraagd. Hij was zelf vragende partij voor een concreet actieplan. Hij antwoordde: “Ik kan niet voor deze of gene boekhandel een andere ondersteunende maatregel nemen. Als minister van Cultuur moet ik bovendien nagaan in hoeverre ik een economische ondersteuningsmaatregel neem.”

Minister, kan men de Vlaamse Regering niet vragen om meer bevoegdheden ter zake, meer bepaald om kleine onafhankelijke boekhandels te stimuleren? Hoe en in welke mate kan CultuurInvest hier optreden? De Europese Commissie heeft de werking van CultuurInvest al lang positief beoordeeld. Vanzelfsprekend werkt CultuurInvest niet zomaar met subsidies. Het is onderhevig aan economische Europese, Belgische en Vlaamse wetgeving. Toch blijft de vraag hoe de Vlaamse cultuurinvesteringsmaatschappij in Vlaanderen in een zo zwaar bedreigde fragiele culturele sector kan optreden. Hoe ziet u dat concreet?

Minister Anciaux vroeg destijds om een concreet actieplan. De heren Geysels en Van Baelen geven er een: een studie- en oplossingsgericht rapport in een gebundelde opdracht van de ministers van Economie, Innovatie en Cultuur. Is dat een opdracht voor u, of niet, minister?

Ziet u mogelijkheden om alle spelers in de boekensector zelf rond de tafel te brengen? Ik heb het dan over het Vlaams Fonds voor de Letteren, de boekhandels, de uitgevers, Boek.be, de importeurs en eventuele belanghebbenden. Op die manier kunnen de specifieke moeilijkheden aan het licht worden gebracht.

Er zijn veel kleinere taalgebieden in Europa dan het Nederlandstalig taalgebied. Wij zijn met 23 miljoen. We kunnen ons op dat vlak vergelijken met de Scandinavische landen. Ik denk dan aan IJsland, dat een enorme leescultuur kent. Zij zijn daar met 250.000 mensen. Toch heeft IJsland uitgeverijen, kopers en lezers. Hoe doen zij dat? Hoe gebeurt dat in Noorwegen, Zweden, Finland en Denemarken? Het kan toch niet dat daar geen maatregelen worden genomen voor de ondersteuning van het eigen boek in de eigen taal.

Een specifieke maatregel die ik heb afgekeken van de heren Geysels en Van Baelen betreft een beleid voor de boekhandels door het ter beschikking stellen van gespecialiseerde consultants en coaches die economische en strategische heroriëntering combineren met aandacht voor de eigenheden van het cultuurproduct, namelijk het boek. Kan daarover

overleg worden gepleegd met desbetreffende eerder vernoemde hoofdactoren? Wat denkt u daarvan?

De voorzitter: De heer Penris heeft het woord.

De heer Jan Penris: Voorzitter, ik dank u dat u mij even hartelijk welkom heet in deze commissie als u deed met mevrouw Jans. Als u de illustere hoop had dat ik hier alleen maar kom om streepjes te verdienen, dan moet ik u ontgoochelen. Ik kom uit maritieme kringen, en daar is men alleen belangrijk als men krullen heeft. Streepjes als dusdanig tellen niet. Ik ben dus niet geïnteresseerd in streepjes. Ik heb wel de ambitie om als plaatsvervanger u met mijn aanwezigheid nog regelmatig te teisteren. Mijn partij heeft me de opdracht gegeven om het deelgebied Cultuur van meer nabij te bestuderen, wat ik met veel enthousiasme doe. De eerste lezingen van teksten over uw beleid moeten u niet verontrusten, want ik ga ten dele akkoord met uw beleidskeuzes. Tot zover mijn inleiding.

Wat dit dossier betreft, treden mijn fractie en ik de heer Arckens bij. Al is het zo dat de gezagsbronnen die hij hanteert, niet de mijne zijn. Ik geloof niet in Jos Geysels, De Morgen of Bert Anciaux, die het tot hun taak rekenen om mijn partij te bestrijden. Ik ben het wel met de heer Arckens eens dat er voor de onafhankelijke boekhandel in Vlaanderen een plaats moet blijven.

Wij zijn allebei bibliofielen. Soms kwamen wij elkaar in onafhankelijke boekhandels tegen. In de straat is er eentje: Gutenberg. De man die dat uitbaat, doet dat zoals het hoort: hij maakt van zijn hobby 'een metier'. Hij biedt meer aan dan u ter plaatse komt vragen, en dat is een goede zaak. De onafhankelijke boekhandels verdwijnen, maar dat gebeurt niet enkel in ons taalgebied: dat is ook in grotere taalgebieden het geval.

Enkele weken geleden was ik in Bonn. In de binnenstad zijn er nog twee boekhandels: de keten Thalia, en een winkel waar rommel zoals kruiswoordraadselboeken en semi-erotische nachtliteratuur wordt verkocht. Wij zijn natuurlijk naar andere boeken op zoek. In Bonn is bovendien een systeem in werking getreden waarbij de bibliofiel gratis aan boeken geraakt. In de binnenstad en de rand van de stad zijn kasten opgesteld waar mensen hun boeken kunnen dumpen. Men kan ze gratis afhalen. Bibliofielen zeggen mij dat zij dat wel moeten doen omdat er gewoon geen onafhankelijke boekenmarkt meer bestaat. Op het internet vindt men die boeken ook, maar daar betaalt men dikwijls te veel. Voor de rest zijn er dan de grote ketens en de winkels met rommel.

Het zou in Vlaanderen zo ver niet mogen komen. Vlamingen zouden ook niet de discipline kunnen opbrengen om een systeem zoals dat in Bonn te blijven beheren. Ik steun dus de vraag van de heer Arckens, en vraag u of u over instrumenten beschikt om de onafhankelijke boekhandels open te houden.

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

De heer Bart Caron: Ik steun de vraag van de heer Arckens. Vandaag worden al een aantal instrumenten gebruikt, zoals kwaliteitslabeling en dergelijke, maar toch maakt de sector een crisis door. Colibro zou ook worden opgeheven. Een noodkreet is op zijn plaats. Ik weet ook niet hoe het verder moet. Ik verneem dat een aantal onafhankelijke boekhandels de deuren zouden sluiten. Ik heb het dan niet over antiquariaten. Die ene keten die er nog is, begint toch wel wat te overheersen – al is het een geluk dat die er nog is. Er moet dus een fundamenteel actieplan komen als wij nog willen geloven in een toekomst voor de onafhankelijke boekhandels.

Ik las afgelopen zomer nog een interview met de mensen van De Reyghere in Brugge. De Reyghere sloot zijn winkel in Sint-Kruis al. Zij hebben nog een winkel in het centrum van de stad, op de Grote Markt, en toch hebben zij het moeilijk. Omwille van de culturele component, en niet enkel omwille van de financiële leefbaarheid, is het urgent dat wij samen met de sector zelf nadenken over wat mogelijk is.

De voorzitter: De heer Delva heeft het woord.

De heer Paul Delva: Ik deel de bekommernissen van de collega's. De toestand wordt steeds erger. De vraag is welke instrumenten wij hebben om in te grijpen.

Een van de vragen van de heer Arckens die ik interessant vind, betreft wat er over de grenzen gebeurt. De evolutie doet zich ook in grotere taalgebieden voor. Het is dus logisch dat dit dan ook hier gebeurt. Wij moeten erg creatief uit de hoek komen. Voor de samenleving zijn de onafhankelijke boekhandels belangrijk. Maar welke rol kan de overheid vervullen? En met welke instrumenten?

De voorzitter: De heer Dehandschutter heeft het woord.

De heer Lieven Dehandschutter: Wij zitten allemaal op dezelfde golflengte. De evolutie doet zich ook in grotere taalgebieden voor.

Ik ben de zoon van een schoenhandelaar. In de jaren zestig en zeventig waren er in Sint-Niklaas veel zelfstandige schoenhandelaars. Toen was er één grote keten: Shoe Post. Vandaag is de toestand omgekeerd: er zijn nu veel ketens, en slechts enkele zelfstandigen. Overleven is moeilijk. Ik kom uit een gezin met vier kinderen, en wij leefden goed. Vandaag heeft mijn zus, die de schoenwinkel heeft overgenomen, het zeer moeilijk om in haar eigen onderhoud te voorzien.

Het lukt wel, maar men moet zich specialiseren, goede kwaliteit en goede service leveren, voldoende flexibel zijn en openstaan voor innovaties. Dat geldt voor veel zelfstandigen, en niet enkel voor de boekhandelaars. Ik wist niet dat Colibro zal ophouden te bestaan. Dat betreurt ik, want het is een formule die zelfstandigen moet toestaan om samen te kunnen aankopen en promotie te voeren. De overheid kan stimuleren, maar in een marktomgeving moet men rendabel kunnen werken. Toch hoop ik dat u als minister van Cultuur uw verantwoordelijkheid kunt opnemen en dat u doet wat u kunt doen.

De heer Philippe De Coene: Ongeveer een jaar geleden was de sector 'au grand complet' in onze commissie. We hebben een heel uitgebreide hoorzitting gehouden, onder meer over de gespecialiseerde, particuliere of kwaliteitsboekhandel.

We merken het overal. Wij hadden in Kortrijk niet enkel Shoe Post en Bata, maar bovendien boekhandel Theoria. Die sluit binnenkort de deuren. Wij kunnen op 5 kilometer van de taalgrens in onze stad niet eens een Franstalige of Engelstalige krant kopen. Wij noemen ons de eurometropool, maar een krant in een andere taal kun je niet krijgen. Dat hangt er allemaal mee samen.

Collega's, binnenkort is er de Boekenbeurs. We moeten eens nadenken hoe we een signaal kunnen geven, via een resolutie of wat dan ook, waarin we onder meer het fenomeen van de boekhandel bekijken. Als we een signaal zouden geven, zou ik het element 'kwalitatieve boekhandel' niet isoleren. Dat maakt deel uit van een grote keten, zoals we hebben geleerd vorig jaar.

We hebben het gehad over leesbevordering en het betrekken van jonge mensen bij het medium boek. Dat heeft ermee te maken. We zien allemaal in onze omgeving het ontstellend gebrek aan leeslust bij jonge mensen, maar ook bij gevorderden als wij. Denk bijvoorbeeld aan het 'syndroom van het nieuwe boek'. Iedereen heeft de recensie gelezen, maar o zo zelden het boek zelf. Dat is bijzonder jammer. Misschien kunnen we een algemeen signaal geven, waar de toekomst van de boekhandel deel van uitmaakt.

Hoe kunnen we remediëren? Volgens mij is dat lang niet enkel een zaak van cultuur en dus van de minister van Cultuur. Kijk naar de Lissabonstrategie, die destijds is afgesproken om de economie in Europa zuurstof in te blazen. De aanbevelingen in het kader van een creatieve en innovatieve economie, waar je boeken in zou kunnen onderbrengen, zijn zeer weinig ingevuld, terwijl men voluit voor de zogenaamde harde sectoren is gegaan. Ik klaag dat niet

aan, dat was ook nodig. Maar die innovatie wordt te weinig toegepast in de zogenaamde zachte sectoren.

Tel op wie er allemaal is tewerkgesteld in het literaire bedrijf. Dat is op Vlaams niveau toch indrukwekkend. Het is een collectieve verantwoordelijkheid van onze gemeenschap om daar iets aan te doen. Als we als parlement een signaal geven, moeten we dat niet enkel geven aan de minister van Cultuur, maar ook aan die van Onderwijs of van Innovatie. Ook die elementen zijn volop van belang.

Neem het fenomeen bibliotheek. Er zijn in Vlaanderen maar zes plaatsen zonder bibliotheek, maar tegelijk zie je dat bibliotheken die een toekomst hebben muteren in een muterende samenleving. Enkel naar de bibliotheek gaan voor een boek, cd of dvd, is vandaag te weinig. Er is een totaalbeleving nodig. Nîmes is daar met het nieuwe Maison Carrée een prachtig voorbeeld van. Het boek staat centraal in een totaalomgeving. Dat is een compleet nieuw gebeuren. Dat zijn bibliotheken met een toekomst.

Misschien moeten we ons eens toeleggen op wat ons vorig jaar als materiaal is aangereikt door de vele sprekers. Er is de internationale boekenbeurs in Frankfurt en binnenkort in ons eigen Antwerpen de Boekenbeurs. Dat kan een aanleiding zijn. Ik zie het nogal interdisciplinair. We moeten ons richten tot een compleet Vlaams beleid.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: De vragen en bezorgdheden zijn terecht. We moeten wel altijd opletten, als we maatregelen nemen of een soort positieve discriminatie willen toepassen voor kleine onafhankelijke boekhandels, dat we niet neigen naar concurrentievervalsing. Dan komen we in de problemen en kunnen we ook Europees op de vingers worden getikt. Als we maatregelen nemen, moet het gaan over collectieve maatregelen met gelijke toegang voor iedereen.

Er zijn wel mogelijkheden om daarmee creatief aan de slag te gaan. Zo is er het impulsprogramma van het Vlaams Fonds voor de Letteren (VFL), dat een toelage geeft aan kwaliteitsvolle boekhandels die Vlaams literair werk in the picture plaatsen. U doet nog waardevolle suggesties, collega's. Er wordt verwezen naar CultuurInvest. Dat is geen echte subsidie, maar eerder een lening of een investering, die moet worden terugbetaald. Het klopt wel dat CultuurInvest ook open staat voor boekhandels en misschien weet men dat nog te weinig en wordt dat nog te weinig gebruikt. We hebben een bijsturing gedaan van CultuurInvest. Misschien moeten we hen ook wijzen op het feit dat zij zich meer proactief moeten richten tot die kleine boekhandels.

Er zijn nog mogelijkheden. Ik denk aan de collectieve aankoop van ICT-hardware en -software of crm-systemen voor klantenopvolging en serviceverbetering. Er kan ook een collectieve aankoop van materiaal zijn. Ik denk aan het initiatief dat ik recent genomen heb om de kleine bioscopen gezamenlijk digitaal materiaal te laten aankopen. Dat zouden we ook voor de kleine boekhandels kunnen doen. Ik vind het wel essentieel dat er van onderuit een impuls of een vraag komt. We hebben geregeld een overleg met de hele sector, waar dergelijke zaken ook wel aan bod kunnen komen. Ik haal dat daar zeker ook nog eens aan.

We hebben nood aan goed studiemateriaal en een oplossingsgericht rapport, waarin alle bestaande zwaktes worden beschreven en waarin ook wordt gekeken hoe we daaraan kunnen tegemoetkomen, welke uitdagingen er zijn qua digitalisering en dergelijke. Dat is een noodzakelijke basis en die bestaat nog altijd niet. Iedereen heeft een idee. Er zijn analyses gemaakt, maar er is nog nooit een fundamentele studie gebeurd. Dat moet interdisciplinair gebeuren, dat klopt, voorzitter. Het gaat over economie, innovatie – zo kunnen we nog even doorgaan – en zeker ook cultuur.

We hebben een initiatief genomen, niet om het op de lange baan te schuiven, want het is de bedoeling dat het snel gebeurt. Er zijn door Boek.be en het VFL gesprekken gevoerd met het

Agentschap Ondernemen om dat uit te werken en op korte termijn een aanvraag voor onderzoek uit te schrijven, waarin ook de probleemstelling wordt uiteengezet. Op die manier hebben we een heel handig werkdocument, op basis waarvan we de juiste beslissingen kunnen nemen.

De economische boekensector en het VFL hebben geregeld overleg over de actuele uitdagingen. Dat heet het BoekenOverleg en is deels dossiergericht, maar ook toekomstgericht. Er worden problemen aangehaald. Het gaat over bibliotheken, de erfgoedsector, de auteurs. Canon Cultuurcel en Stichting Lezen: iedereen wordt erbij betrokken. In dat kader werd ook dat onderzoek aangekaart. Op basis daarvan hebben we die stappen gezet.

Er zijn nog initiatieven. Er is een Vlaams-Nederlandse studiedag Staat van het Boek, die plaatsvindt in maart 2012. Dat zal een heel belangrijke studiedag zijn waar de problematiek aan bod zal komen, dat elke schakel in de keten van het boek belangrijk is, dus ook de kleine boekhandel. Er is de specifieke opleiding 'boekenvak' en de Boek.be-leerstoel aan de Universiteit Antwerpen om het ondernemerschap en de kennis te bestendigen. In november 2011 komt er een publicatie over de actuele rol en ontwikkelingen van alle actoren in de boekensector. Dat kan eventueel worden meegenomen in het parlement voor de resolutie, maar zal zeker worden meegenomen in de nieuwe overeenkomst die we moeten afsluiten met het Vlaams Fonds voor de Letteren. Daarvan hebben we al expliciet gezegd dat het een geïntegreerd beleid moet worden zodat alle schakels in de keten worden meegenomen. Er is ook het kenniscentrum van Boek.be dat zich toelegt op sectoronderzoek, opleiding en innovatieprojecten.

Het is zeker mogelijk dat er in het buitenland interessante ondersteuningsvormen zijn die voor ons van toepassing zijn. Dat moet voor mij deel uitmaken van de analyse en het onderzoekstraject dat we moeten doorlopen. Het is de bedoeling om eens alles op te lijsten en te kijken wat er voor ons leerzaam kan zijn.

U doet een aantal aanbevelingen: gespecialiseerde coaches, consultants en dergelijke meer. Dat is zeker een aspect dat aan bod moet komen in het onderzoeksrapport. Ik ga daar niet op vooruitlopen. Ik stel wel vast dat het inzetten van coaches en consultants in de lijn ligt van de aanbevelingen in de visienota Creatieve Industrieën van het Overleg Culturele Industrie, en dat dit dus breder gaat dan enkel de sector van de boekhandels. Er zijn nog sectoren die daar gebruik van zouden kunnen maken. Dit is zeker positief en er wordt op ingezet. Het Agentschap Ondernemen heeft hierin expertise ontwikkeld en kan zeker van nut zijn voor de boekensector.

Voor alle bijkomende vragen die zijn gesteld, wil ik verwijzen naar het rapport. Het is niet de bedoeling om het op de lange baan te schuiven en drie jaar te studeren voor we iets doen. Het is de bedoeling om eens alles op te lijsten en vergelijkende studies met het buitenland te maken, en op basis daarvan de juiste beslissingen te nemen. We moeten altijd opletten dat we niet met de neus tegen de muur lopen door overhaaste maatregelen te nemen. We geven heel specifieke steun en nadien krijgen we dan klachten: dat kan niet de bedoeling zijn. We zijn al bezig. Het zal heel binnenkort worden uitbesteed zodat er meer duidelijkheid komt. Natuurlijk blijft het impulsprogramma van het fonds aan de kleinere boekhandels bestaan. Misschien zijn er mogelijkheden om dat uit te breiden.

Collega's, ik ben het volledig met jullie eens. We moeten belangrijke stappen vooruit zetten. De eerste stap die ik wil zetten, is een duidelijke analyse. Ik ben ervan overtuigd dat als die analyse er is, er ook in de commissie wel eens een heel interessant debat kan worden gevoerd om op basis van die analyse te kijken hoe we verder gaan.

De voorzitter: De heer Arckens heeft het woord.

De heer Erik Arckens: Voorzitter, ik dank iedereen, in de eerste plaats de minister, omdat ze de bekommernissen van eenieder en ook de bijdragen en suggesties meeneemt en er concreet

iets mee wil doen in de toekomst. Iedereen voelt aan dat het wel eens slecht zou kunnen aflopen met de kleine onafhankelijke boekhandel. Het gaat achteruit, en het zal, zoals ik heb geschetst, nog heel snel achteruit gaan indien we geen instrumentarium ontwikkelen dat ons kan helpen. Als het zelfs in grotere taalgroepen, zoals de Duitse met 100 miljoen inwoners, al precair begint te worden, dan moeten we zeker in Vlaanderen maatregelen kunnen nemen.

Voorzitter, ik ben blij dat ik een aanzet heb kunnen geven tot een constructief debat, zoals u van mij kunt verwachten, en vooral een constructieve aanzet tot het redden van wat er nog rest van de Nederlandse boekhandel.

Minister, ik heb nog een klein vraagje. Hoe kunnen we een systeem bedenken waarbij wij als geïnteresseerde lezer, een lezer die iets verder gaat dan de bestsellerslijsten in kranten en weekbladen, op de hoogte kunnen worden gehouden van de titels die in het Nederlandstalige taalgebied regelmatig verschijnen? Niet al die titels zal men vinden in gespecialiseerde boekhandels zoals Raaklijn in Brugge. Men kan die boeken niet allemaal uitstallen.

Ik geef een klein voorbeeldje ter illustratie. Ik ben een verduiveld goed boek heel toevallig op het spoor gekomen waar in een recensie van een ander boek in de krant naar werd verwezen. Ik heb het besteld in Fnac. Het kwam uiteraard uit Nederland. De betere titels komen momenteel uit Nederland, we moeten dat eerlijk zeggen, vooral wat betreft non-fiction. Hoe kan een geïnteresseerde op de hoogte blijven van wat er gebeurt in het Nederlandstalig taalgebied? Hebt u daar zicht op? Wilt u daarover nadenken? Het zou belangrijk zijn dat die gespecialiseerde boekhandel die wil overleven de gespecialiseerde lezer weet te overtuigen dat hij altijd bij hem kan langskomen voor bepaalde titels en hem verder kan helpen met informatie.

Het element informatie is ook heel belangrijk. Het gaat niet alleen over stapels met exemplaren van het boek 'Congo. Een geschiedenis' van David Van Reybrouck, maar over boeken met een oplage van 2000 tot 2500 exemplaren die zeer goed zijn. Hoe kan de lezer daaraan komen?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mijnheer Arckens, ik zal u de informatie bezorgen. Er is effectief een databank van alle boeken die uitkomen. Ze krijgen ook allemaal een nummer. Ik vraag me af of dit publiekelijk te raadplegen is. Ik laat dit nagaan. Alles wat uitgegeven wordt, is bekend. Ik weet niet of wat bij ons uitkomt, verbonden is aan de Nederlandse databank. Ik zal u die informatie bezorgen.

De heer Erik Arckens: Hoe komt die databank bij ons? Hoe kan ik op de hoogte gesteld worden? Ik geef een concreet voorbeeld. Over de Duitse cineast Syberberg is enkele jaren geleden een zeer goed boek uitgekomen. Ik ben op de hoogte gekomen van het bestaan van dat boek. Als er een datalijst bestaat, staat dat boek er uiteraard op, maar hoe kan die lijst bij mij komen? Ik kan toch niet telkens een dergelijke databank nagaan om te zien of er zoiets bestaat?

De voorzitter: Mijnheer Arckens, omdat deze vraag wat afwijkt van de initieel gestelde vraag, stel ik voor dat de minister even de tijd krijgt om u daar een gedegen antwoord op te geven.

Minister Joke Schauvliege: Ik begrijp uw vraag. Volgens mijn informatie is er een databank. U wilt graag gericht op de hoogte gebracht worden. Ik denk niet dat zoiets momenteel bestaat. We moeten eens zien of er wat dat betreft mogelijkheden zijn. Ik zal proberen voor u en voor onszelf om daar wat meer klaarheid in te scheppen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■